

65.

A BUDAPESTI FERENCZ JÓZSEF
ORSZÁGOS
RABBIKÉPZŐ-INTÉZET

ÉVKÖNYVE

AZ 1941/42. TANÉVRŐL.

BUDAPEST, 1942.
KIADJA AZ INTÉZET IGAZGATÓSÁGA
VIII. Rökk Szilárd-utca 26. Telefon 145—347.

65.

A BUDAPESTI FERENCZ JÓZSEF
ORSZÁGOS
RABBIKÉPZŐ-INTÉZET

ÉVKÖNYVE

AZ 1941/42. TANÉVRŐL.

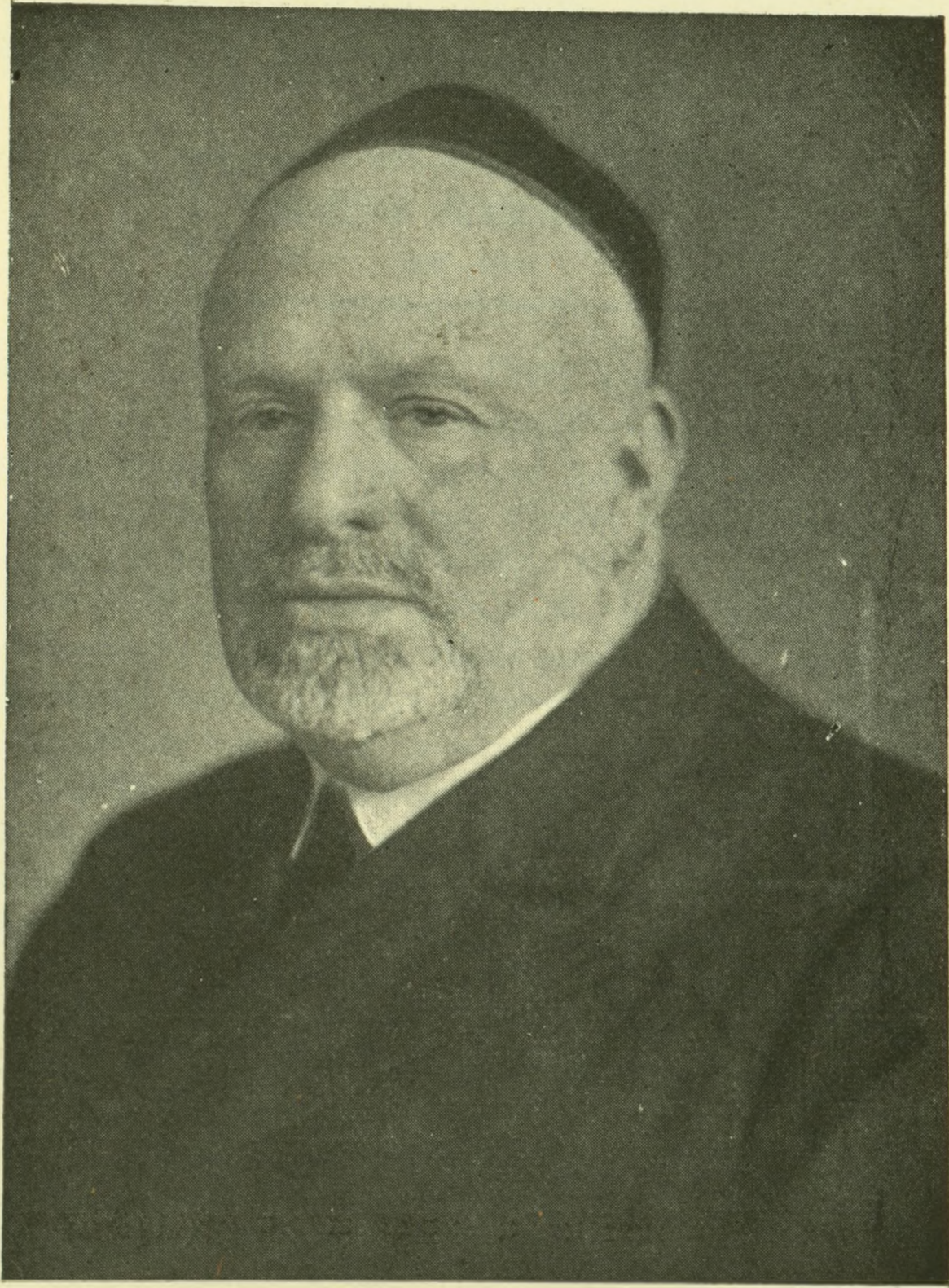
BUDAPEST, 1942.
KIADJA AZ INTÉZET IGAZGATÓSÁGA
VII. Rökk Szilárd-utca 26. Telefon 145—347.

OR - ZSÉ
Könyvtára

Felelős kiadó: Dr. Guttmann Mihály.

Neuwald Illés Utódai könyvnyomda, Budapest, VIII., Üllői-út 48.

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

Dr. HOFFER ÁRMIN

Halottaink.

Mult évi Évkönyvünk megjelenése óta ismét nagy veszteség érte intézetünket egyik tanárának és a Vezérlőbizottság két kiváló tagjának elhúnytával.

Hoffer Ármin ר"צ

1870—1941

Hoffer Ármin Gyöngyösön született 1870. március 15-én és meghalt Budapesten 1941-ben, december hó 23-án. Átlagos életkort ért el, de nevezetes arról, hogy élete szinte egybevág egy kerek egészé kialakult zárt korszakkal, a magyar zsidó emancipáció korával. Az elhúnytak életébe beleszövődtek e kornak kezdeti és lealkonyodó nehézségei. Zsenge fiatalsága teljesen a Tóráé volt, forgatta a talmudi fóliánsokat szülővárosa híres rabbijának vezetése alatt. De már korán felébredt benne az általános tudományok iránti szeretet is. A fiatal Hoffer ernyedetlen szorgalmával helyet tudott szorítani a biblia és a talmud mellett a világi tantárgyaknak is. Magánúton végezte el a középiskola 4. első osztályát. Azon férfiak közé tartozott, akiknek már életük elején egyenesvonalú célkitűzésük volt. Nem kísérletezett és nem habozott. 15 éves korában lépett be az Országos Rabbiképző-Intézetbe, tekintélyes rabbinikus tudással. Az első tanár generációtól nyerte tudományos kiképzését. 1896-ban rabbivá avatták. Ugyanabban az évben megválasztotta a szentesi izr. hitközség rabbijává. 1902-ben elfoglalta a veszprémi hitközség rabbiszékét. 1926-ban meghívást kapott intézetünktől, mint előadó tanár, majd kinevezték 1928. szept.-ben rendes tanárrá a felső tanfolyam talmudi és szertartási tanszékre, melyet mind haláláig betöltött.

Hoffer, mint ember, mint rabbi és mint tanár összhangzatos, egyöntetű életet élt. Változatos élményekben volt része. De ő benne a külső változások, a fordulatokban gazdag élmények sziklaszilárd jellemre és megállapodott egyéniségre találtak. Mindig hű maradt életirányához, nem változtatott rajta soha. Csendes volt munkájának menete és csendes megadással viselte szívfájdalmait is. Szorgalmát, lankadatlan életmunkáját mindenki ismerte és nagyra becsülte. De fájdalmát és szenvedéseit csak kevesen ismerték. Tudta azokat magábafojtani, csendes és nyugodt külsejével. Annál bensőségesebb volt lelki élete. Barátai és tanítványai nyertek csak igazi bepillantást tudásának mélységeibe. A szakkörök nagybecsülését vívta ki magának. Alapos tudása és mélyenjáró gondolkodása több munkában nyert kifejezést.

Maradandó emlékü dícsfénye fog örködni fölötte. Nevét őrizni fogja ez az intézet, melynek tanára volt majdnem másfél évtizeden át, valamint a Pesti Izraelita Hitközség rabbinátusa. Nevét fogják őrizni tisztelői, barátai és tanítványai, kik tovább fogják terjeszteni eszméit és tanait, és nemes, szép élete buzdítólag fog hatni jövő nemzedékekre is.

Dr. Guttman Mihály.

Herzog Manó מ"נ
1862—1941

Főiskolánk első korszakának, a »hőskor«-nak neveltjei közül való volt Dr. Herzog Manó, a kaposvári hitközségnek a múlt nyári szünetben elhunyt főabbija, Vezérlőbizottságunk odaadó, az Intézet iránti meleg szeretetét utolsó napjáig megőrző tagja.

Hatvan esztendővel ezelőtt Rabbiképzőnk irányt kitűző, a tudásnak tudománnyá emelő, iskolázott utakra vezető munkássága, vallási felfogásban a közeputat kereső nízusa már kijegecesedett. A fenkölt célokat a mesterek szolgálják és a világhírű nagyszellemek ugyanezt neveltjeik útján is elérni törekednek. A feladatoknak tudatos vállalása determinálja az elindulási pontokat, egyben lelkiismeretessé teszik a megoldás módozatait. Komoly rabbikat kívánnak képezni, hogy az ellentétes áramlatok nyugvópontra jussanak és tudományt kedvelőket, hogy a templomi szószék közelében, könyvtárszobájában magát állandóan továbbképző hit hirdető, az élet magasabbrendűségében járó móró di-ászró valóban békét és szellemiséget sugározzon maga körül. Megállapíthatjuk, hogy Dr. Herzog Manó több mint félszázadig működött egyazon hitközségben s az Intézetből magával hozott irányt töretlen vonalban igyekezett megvalósítani! A rabbi egyéniségére jellemző tanítói munkán kívül könyvtarából is következtethetünk lelki habitusára. Dr. Herzog Manó jelentős könyvtára igazolja magas szellemiségét, nagy műveltségét s azt, hogy élte végéig élénk kontaktust tartott fenn a zsidó tudományok haladásával. Nemes emlékét Intézetünk kegyelettel őrizi. Áldás emlékezetére.

Eppler Sándor מ"נ
1890—19.2

a pesti Izr. Hitközség főtitkára, vezérlőbizottságunk tagja váratlanul elhunyt.

Budapesten született 1890-ben, nagyon jámbor, hagyományhű családból. Amint iskoláit elvégezte, a Pesti Izr. Hitközség tisztviselője lett. Előljárói hamarosan felismerték a fiatal hivatalnok kiváló tehetségét és bámulatos munkabírását és mind tágabb teret nyújtottak képességeinek érvényesítésére. Rövid idő alatt főtitkár, majd a hitközség főtitkára lett. E minőségben nemcsak a központi iroda vezetője, hanem a hitközség összes intézményeinek főirányítója volt. Oroszlánrésze van abban, hogy a hitközség a legnehezebb időkben is nemcsak fenn tudta tartani minden intézményét, hanem dicséretreméltó módon tovább is tudta fejleszteni, sőt új intézményeket is tudott létesíteni. Váratlan elhunyt a hitközségnek igen nehezen pótolható vesztesége. Iskolánk iránt mindig meleg érdeklődést és nagyfokú jóindulatot tanúsított. Écz Chájim egyesületünk választmányának több, mint egy évtizede tagja volt. Mint vezérlőbizottsági tag, még fokozottabb mértékben támogatta jóléti intézményeinket. Az utóbbi években rendszeresített Pedagógiai és továbbképző tanfolyamunkon előadásokat tartott a hitközségi ügykezelésről és a hitközségek szociális feladatáról. Hosszabb cikkeket írt a Magyar Zsidó Szemlében a zsidóság mai helyzetéről különböző országokban, és a zsidó segítőszervezetekről. Korai elhunytát mélyen fájlaljuk és nemes emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Az igazgató ünneplése 70-ik születése napján.

A magyar zsidó társadalmi, felekezeti és kulturális élet kitünőségei töltötték meg febr. 6-án délelőtt Intézetünk dísztermét, hogy megünnepeljék Dr. Guttmann Mihály, az intézet tudós igazgatójának 70-ik születésnapját. Wertheimer Adolf felkérésére küldöttség hívta a terembe az ünnepeltet, akit a megjelentek nagy tapsal köszöntöttek. A Rabbiképző Intézet vezérelőbizottságának nevében elsőnek Wertheimer Adolf elnök köszöntötte Guttmann Mihályt. A tanári kar, Országos Rabbiegyesület és pesti rabbiság nevében Dr. Hevesi Simon vezető-főrabbi mondott ezután mélyenszántó ünnepi beszédet. »A tudomány erős vár, — mondotta — tisztázza az eszméket és ez mindig védelmünkre szolgál. Sivatagkorszakokban mindig a tudománynak a homokból kiásott eredményei mentik meg Izraelt.« Az Országos Iroda üdvözlését Szántó Jenő elnök, a Pesti Hitközség üdvözlését Dr. Rosenák Miksa előljáró tolmácsolta a papok tanítójának. A Chevra szeretetgondolata nevében Dr. Dési Géza köszöntötte az ünnepeltet. A Budai Hitközség üdvözlését Dr. Benoschowszky Imre főrabbi tolmácsolta. Dr. Földes István előljáró az Écz Chájim-egyesület nevében üdvözölte az egyesület elnökét. Dr. Kohn Zoltán a pesti vallás-tanárok tanítványi köszöntését hozta el. Az IMIT részéről Dr. Balassa József főleg a Bibliakiadás körül szerzett érdemeit méltatta az ünnepeltnek. Az Izraelita Tanítóképző nevében Dr. Cseh Arnold tanár mondott üdvözlő beszédet. Az intézet volt növendékei részéről Ginczler Hermann építész, a jelenlegi hallgatók részéről Dr. Schindler József, a gimnáziumi növendékek nevében Szirtes László köszöntötték mesterüket.

Wertheimer Adolf bemutatta a levelek és táviratok útján kifejezett üdvözléseket, majd Dr. Guttmann Mihály köszönte meg szellemes midrásokkal fűszerezett beszéddel az üdvözléseket. A vallásos hitnek a Rabbiképző Intézetre és annak Tóra-tanulásban és tanításban megőszült vezetőjére rávetődő sugarait látja az üdvözlésekben. Akik az ő ünneplésére megjelentek, előzőleg már áldozatkész-séggel tanúsították tiszteletüket a zsidó tudomány és annak intézményei iránt.

Befejezésül Wertheimer Adolf megköszönte az ünnepségen résztvevő testületek és intézmények, valamint egyének megjelenését.

Az ifjúság külön is ünnepelte az igazgatót 70. születésnapja alkalmából. Dr. Schindler József beszédben, Békési Pál saját versével, Berger Andor és Dr. Silberfeld Andor tudományos értekezés felolvasásával.

Iskolánk multja.

A magyar országgyűlés alsó táblája már 1844 szeptember 27-én elhatározta egy központi rabbiképző intézet felállítását.* E határozathoz a főrendek is hozzájárultak. A szabadságharc leverése után Haynau a magyar zsidókra a szabadságharcban való részvételükért 2,300.000 forintnyi hadisarcot vetett ki. E hadisarcot 1850-ben I. Ferenc József elengedte ugyan, de kötelezte a magyar zsidókat, hogy 1 millió forintot fizessenek egy alapra. Ennek az alapnak az volt a rendeltetése, hogy belőle a magyarországi zsidó iskolaügyet rendezzék.** A király

* 1833—44. m. országi ker. gyűlések Irásai. IV. kötet 302. s. a.

** Ezt az »Orsz. izr. iskolaalap«-ot a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium kezeli.

őfelsége 1873-ban elrendelte, hogy az alapból országos rabbiképző intézetet állítsanak fel. Az épület Kolbenheyer építész tervei szerint a Röck Szilárd-utca és Bérkocsis-utca sarkán lévő telken 1877-ben elkészült. Az ünnepélyes megnyitás október hó 4-én Tisza Kálmán miniszterelnöknek, Trefort Ágoston miniszternek, a főrendiház és a képviselőház elnökének, a hazai és külföldi theológiai főiskolák képviselőinek jelenlétében történt. Ugyanez év november 15-én I. Ferenc József király a már működésben lévő iskolát látogatásával tüntette ki.

Az első évben az alsó tanfolyamnak I. és II. osztálya (25 tanulóval) és a felső tanfolyam I. évfolyama nyílt meg (6 hallgatóval). Azóta az iskola 1919 májusig megszakítás nélkül működött. A tanácsköztársaság idején az akkori népbiztosság az iskolát megszüntette. Minthogy azonban a tanácsköztársaság még az év augusztusában megszűnt, szeptemberben újra folytathatta az iskola működését.

Az intézet elszéledt növendékei teljes bizonytalanságban voltak az intézet jövőjét illetően. Jelentékeny részük megszállt területről való volt és így 1919 szeptemberében mindössze 21 tanuló és 5 hallgató iratkozott be. Azóta a növendékek száma állandóan emelkedett és az utóbbi években átlag 55 tanuló és 60 hallgató látogatta az intézetet.

Az intézet eddigi vezetői, illetve igazgatói: Bloch Mózes (1877—1907), Dr. Bacher Vilmos (1907—1913), Dr. Blau Lajos (1913—1931) és Dr. Guttmann Mihály (1933).

Volt tanárai: Ábrahámsohn Manó, Balogh Ármin, Dr. Bánóczy József, Dr. Barta Mór, Bein Károly, Dr. Blau Lajos, Dr. Bloch Henrik, Bloch Mózes, Brill S. Löw, Dr. Déri Zsigmond, Dückstein Zoltán, Deutsch Henrik, Endrei Gerzson, Dr. Edelstein Bertalan, Feldmann Mózes, Dr. Fodor Henrik, Friedmann Bernát, Dr. Gedő Simon, Dr. Graf András, Dr. Goldziher Ignác, Dr. Heller Bernát, Dr. Hevesi Simon, Holics Ödön, Kallós Ede, Dr. Kaufmann Dávid, Kertész Dezső, Kertész Ármin, Dr. Kiss Arnold, Dr. Klein Miksa, Dr. Kohlbach Bertalan, Dr. Kohn Sámuel, Kont Gyula, Lazarus Adolf, Dr. Medvei Elemér, Perényi Tivadar, Radó Antal, Rados Gyula, Dr. Reich Lajos, Róna Ármin, Selényi Pál, Schill Salamon, Dr. Sós Ernő, Stroke Henrik, Szántó Ármin, Dr. Venetianer Lajos, Dr. Waldapfel Imre, Dr. Weisz Miksa, Wirth Kálmán.

Az intézetünk történetét megírták:

1. Bánóczy József: Az Országos Rabbiképző Intézet első évtizedének története 1887.
2. Schill Salamon: A Budapesti Országos Rabbiképző Intézet története 1896.
3. Blau Lajos: Adalékok a Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet történetéhez 1917.
4. Dr. Blau Lajos és Dr. Klein Miksa: Emlékkönyv a Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet 50 éves jubileumára I. kötet 1927.
5. Wertheimer Adolf, Guttmann Mihály, Löwinger Sámuel és Guttmann Henrik: A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet jubileuma, 1937.

Intézetünk az 1941—42. iskolaévben.

Megalakulás. Az augusztus 31-i alakuló ülésen a tanári kar jegyzőnek Hausbrunner Vilmost, helyettesének Dr. Löwinger Sámuelét választotta meg. A tanári karnak a vezérlőbizottságban való képviselésével Waldapfel József dr.-t bízta meg. A Gyorsírókör vezető-tanári tisztségét Csetényi Imre dr., az Önképzőkörét

Waldapfel József dr., a Sportkörét Perényi Tivadar vállalta. Az internátus vezetőtanára továbbra is Dr. Löwinger Sámuel; a menza ügyeinek vezetését pedig most is Hausbrunner Vilmos vállalta. Könyvtárnok Dr. Hahn István. (A kéziratot Dr. Löwinger Sámuel kezeli.) A fizikai szertár őre Hausbrunner Vilmos.

A javító és felvételi vizsgálatok augusztus hó 31-én és szeptember hó 2-án voltak. A tanítás szeptember 4-én kezdődött.

Ferenc József Ő császári és apostoli királyi felsége halálának évfordulóján, november hó 20-án gyászistentiszteletet tartottunk.

Változások a tanári testületben. Dr. Gráf András tanárt, aki hét éven át működött iskolánkban, mint óraadó tanár, a kolozsvári zsidó gimnázium kuratóriuma rendes tanárrá választotta meg. Nagyon sajnáljuk, hogy a kiváló képzettségű buzgó tanártól és kedves kollégától meg kellett válnunk. Szeretettel kívánunk neki új iskolájában az ittenihez hasonló eredményes munkát. 11 óráját, Szilágyi Sándor ny. áll. gimn. tanár vállalta, a többi óráját az itt működő tanárok között osztottuk szét. Dr. Hevesi Simon az iskolaév elején orvosi tanácsra vallásfilozófiai előadásainak megtartásáról lemondott. A tanári kar nagy sajnálattal vette tudomásul Dr. Hevesi lemondását és leghálásabb köszönetét fejezte ki eddigi nagyértékű működéséért. A két filozófiai órát az első félévben Dr. Guttmann Mihály igazgató, a második félévben Dr. Hevesi Ferenc vette át. Az igazgatóság ajánlatára a vezérőlbizottság Dr. Hahn István okl. rabbit, intézetünk volt kiváló növendékét, az alsó tanfolyamban heti öt teológiai óra tanításával bízta meg, s egyúttal rábízta a könyvtárnoki tisztséget. A V. K. M. 1941. augusztus 7-én 16 892/1941. szám alatt kelt rendeletével Hausbrunner Vilmost nyugállományba helyezte. Az igazgató és a tanári kar kérésére Hausbrunner a folyó iskolaévben vállalta a jegyzői tisztséget és mindannak a munkának végzését, melyet az előbbi években is végzett; mint óradíjas, két fizikai óra tanítását is vállalta. A II. félévben Dr. Hoffer Ármín halálával megüresedett tanszékre az igazgatóság és tanári kar ajánlatára a vezérőlbizottság Dr. Róth Ernőt hívta meg és megbízta az alsó tanfolyamban öt és a felső tanfolyamban 9 talmud- és szertartásóra tanításával.

Pedagógiai és továbbképző tanfolyam. A három évvel ezelőtt megindított pedagógiai és továbbképző tanfolyam az idén is sikeresen folytatta működését, nagyobb részt az előző évi előadók tartottak újabb témákról előadást, de sikerült részint új előadókat, részint pedig olyan előadókat is megnyerni, akiknek előadásait az elmúlt esztendőben már tervbe vettük, de akik különböző akadályok miatt nem tarthatták meg előadásukat. A tanfolyamon intézetünk hallgatóin kívül fővárosi és fővároskörnyéki rabbik, hittanárok és hittanárnők, valamint hitközségi alkalmazottak is résztvettek. Az igazgatóság hálás köszönetét fejezi ki Dr. Szemere Samu igazgató, tanügyi főtanácsos, Dr. Kohn Zoltán tanfelügyelő, Dr. Cseh Arnold és Dr. Pásztor József tanár uraknak, akik az idei tanterv megállapításánál segítségünkre voltak és a tanfolyam eredményességének előmozdítása érdekében hathatósan közreműködtek. Dr. Kohn Zoltán tanfelügyelő külön bemutató és mintatanítást is rendezett a hitközség elemi iskoláiban, amelyekhez fűződő megbeszélések nagymértékben előmozdították a hallgatóság pedagógiai tudását és készségét.

Az előadó neve	Az előadás címe	Az előadó neve	Az előadás címe
	A) Pedagógia	Dr. Salgó László	A tanoncok iskolán kívüli vallásos nevelése
Dr. Kohn Zoltán	Megnyitó. Hitoktatásunk korszerű problémái	Dr. Rosenblum Manó	Az érzelem fejlesztésének eszköze a vallásoktatásban
Dr. Szemere Samu	A zsidó középiskolai hitoktatás sajátos feladatai	Dr. Hahn István	Tárgykoncentráció
Dr. Csech Arnold	A tanulás ökonómiája és a hitoktatás	Dr. Weinberger Mózes	A haladó és konzervatív hitoktatás egyesítésének problémája
Dr. Földvári Tibor	Bemutató tanítás az Andrássy-úti Áll. Leánygimnázium növendékeinek részvételével		B) Gyakorlati lelkeskedés és hitközségi ügykezelés
Dr. Komlós Ottó	Az apologétika szerepe a vallásoktatásban	Dr. Takács Pál	A rabbi gyermekgondozó munkájának preventív feladatai
Dr. Benoschofszky Imre	Theológia a középiskolában	Gelber Lázár	Anyakönyvi ügykezelés
Dr. Vidor Pál	Racionális és irracionális elemek a vallásos nevelésben	Eppler Sándor	Vallásgondozás és propaganda
Dr. Pásztor József	A hitoktató egyénisége	Dr. Farkas József	A liturgia apologétikai vonatkozásai
Dr. Kandel Sámuel	A világszemlélet kialakítása a középiskolai tanulmányok befejezése előtt	Dr. Kálmán Ödön	Az ősi szokások nemesítése
		Dr. Friedmann Dénes	Rabbinikus kézikönyvek irodalma

Uj tantervünk ebben az iskolaévben a III. osztályban lépett életbe.

Iskolalátogatások. Az állami főfelügyeleti jog gyakorlásával megbízott tanterületi kir. főigazgató nevében Dr. *Halász* László tanügyi főtanácsos, gimn. igazgató, gimn. szakelőadó február hó 10., 11. és 13-án látogatta meg iskolánkat és megvizsgálta az ügykezelést. Minden tanár tanítását meghallgatta. A 13-án megtartott értekezleten értékes útbaigazítást adott. Dr. *Vajthó* László magyar, *Kárpáti* Győző görög tanulmányi felügyelő meglátogatta iskolánkat és a megfelelő szakos tanárokkal értekezletet tartott.

Egészségi állapot. Ebben a tanévben iskolánk növendékeinek egészségi állapota rosszabb volt, mint az előbbi években. Ennek az oka részben az, hogy a tanulók (kiknek legnagyobb része igen rossz anyagi viszonyok között él) nem táplálkozhattak kielégítően. Táplálékuk sem elegendő kalóriát, sem elegendő fehérjét és vitaminokat nem tartalmazott. Így nagyon csökkent az ellenállásuk a fertőző betegségekkel szemben. Egy tanulónk fertőző tüdőgümőkórban betegedett meg, a többi tanuló ismételt ellenérző tüdővizsgálata alkalmával kitűnt, hogy még 1 másik tanuló is fertőződött tüdőgümőkórral. Mindkettőnek a Budakeszi Erzsébet Szanatóriumban való elhelyezését báró Weisz Alfonz vezérőbizottsági tag nagylelkűsége tette lehetővé.

1 tanuló vörhenyben, 1 kanyaróban, 1 bárányhimlőben, 1 rózsás kiütésben.

(rubeola) betegedett meg. A betegek idejében történt elkülönítése a fertőző betegségek terjedéseit meggátolta.

Egy tanuló hosszabb ideig hiányzott (3 hónap) szívbelhártyagyulladás miatt, egy sárgaság miatt.

Iskolaorvosunk az iskola összes tanulóinak szemét megvizsgálta; fertőző szem-beteget nem talált közöttük.

Iskolai ünnepek. Az önképzőkör rendezésében tartottunk chanukai és március 15-i ünnepeket, május utolsó vasárnapján pedig a hősök emlékére. (L. Önképzőkör.)

Érettségi vizsgálatok. Héber érettségi vizsgálatra jelentkezett az V. osztály hét tanulója és húsz másutt érettségizett jelölt. Az írásbeli vizsgálaton a vezérlőbizottság elnöke által kijelölt következő tételt kellett kidolgozni:

Saját növendékeinknek הנאלה בספר ישעיה (A megváltás Jezsajás könyvében).

A másutt érettségizetteknek החשך בכתבי הקודש (A sötétség szerepe a Szentírásban).

A szóbeli vizsgálat május hó 14-én, 15-én, 17-én, 18-án és 19-én volt Dr. Hevesi Simon vezérlőbizottsági tagelnöklete alatt.

A gimnáziumi tárgyakból május hó 18-án, 19-én, 20-án és 21-én voltak az írásbeli vizsgálatok. Tételek: A magyar nyelv- és irodalomból: a) Katonai eszmény irodalmunkban. b) Reform országgyűléseink eredményei. A német nyelv- és irodalomból: Körösi Csoma Sándor. A latin nyelv- és irodalomból: Tacitus Annales VI., cap. 7, 21—8. A görög nyelv- és irodalomból: Platon Politeia III—12—1. 33. A szóbeli vizsgálat június hó 16-án volt Göndöcs László tanü. fogalmazó elnöklete alatt. Jól érett 2, érett 3, javít 2.

A rabbivizsgálatokat április 20-tól 26-ig tartottuk meg. Házi dolgozatuk és zárthelyi írásbeli vizsgálatuk alapján szóbeli vizsgálatra bocsájtattak: Dr. Fischer Béla, Dr. Neumann Tibor, Dr. Reichmann Győző, Dr. Silberfeld Andor, Dr. Szenes Mihály és Dr. Teichmann Jakab. A vizsgálóbizottság elnöke: Dr. Büchler Sándor, kecskeshelyi főrabbi, tagjai: Dr. Guttmann Mihály igazgató és Dr. Hevesi Simon, Dr. Hevesi Ferenc, Dr. Löwinger Sámuel, Guttmann Henrik, Dr. Groszmann Zsigmond és Dr. Róth Ernő. Az április 27-én megtartott avatóünnepségen Dr. Büchler Sándor főrabbi avatta fel és az igazgató áldotta meg a jelölteket. Ezek nevében Dr. Neumann Tibor mondott köszönetet.

Végzett növendékeink közül Dr. Scheiber Sándort a dunaföldvári izr. hitközség választotta meg főrabbijának, Dr. Herczog Sándort a szatmárnémeti-i izr. hitközség vallástanárrá és Dr. Davidovits D. Mihályt a sepsiszentgyörgyi izr. hitközség megyei főrabбивá választotta meg.

A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet Vezérlőbizottsága:

Elnök: Wertheimer Adolf.

Budapesti tagok:

Dr. Dési Géza ügyvéd, m. kir. kormányfőtanácsos.

Dr. Buday-Goldberger Leó, felsőházi tag.

Dr. Fischer Gyula, pesti főrabbi.

Halász Manó ny. vezérigazgató, m. kir. kormányfőtanácsos.

Krámer Miksa, m. kir. kormányfőtanácsos, a Pesti Chevra Kadisa elnöke.

Dr. Mahler Ede, ny. egyetemi ny. r. tanár.

Stern Sámu, udv. tan. az Izr. Országos Irodájának és a Pesti Izr. Hitközségnek elnöke.

Vida Jenő, felsőházi tag, az »I. oszt. Magyar Érdemkereszt« tulajdonosa; csepeli báró *Weisz Alfonz*, gyáros.

Vidéki tagok:

Dr. Bernstein Béla főrabbi, Nyiregyháza.

Dr. Pap Róbert ügyvéd, a XXII. községkerület és a Szegedi Izr. Hitközség elnöke, Szeged.

Dr. Büchler Sándor főrabbi, egyet. m. tanár, Keszthely.

Báró *Dr. Hatvany Bertalan* nagyiparos, Buda.

Dr. Kecskeméti Ármin főrabbi, egyet. m. tanár, Makó.

Dr. Löw Immanuel főrabbi, felsőházi tag, Szeged.

Szántó Jenő, a Magy. Izr. Orsz. Irodájának elnökhelyettese, Buda.

Dr. Szegő Miklós, a XI. izr. községkerület elnöke, Székesfehérvár.

A tanári testület működési köre:

1. Hatóságok.

Iskolánk a nm. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium rendelkezése alatt áll. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: Dr. Hóman Bálint.

Minisztériumi ügyosztályunk főnöke: Dr. Bernáth Géza, min. osztályfőnök.

2. A felsőtanfolyam tanári karának tagjai.

Igazgató: Dr. Guttmann Mihály.

Dr. Guttmann Mihály igazgató, tanította a talmud statariet, a szertartást a II. félévben a (B) csoportban és tartotta az apologetikai, halachikus és pedagógiai gyakorlatokat u. e. csoportban. Heti óráinak száma: 8.

Dr. Groszmann Zsigmond, pesti rabbi, óraadó tanár, tanította a gyakorlati lelkészkeszítést a IV. és V. évfolyamban, heti 1 órában.

Guttmann Henrik rendkívüli tanár, tanította mindkét csoportban a zsidó történetet és a történeti kútforrásokat. Heti óráinak száma: 7.

Dr. Hevesi Ferenc pesti rabbi, óraadó tanár előadta a homiletikát heti 1, a válásbölcseletet heti 2 órában.

Dr. Hojfer Ármin, rendes tanár, tanította az I. félévben a szertartást mindkét csoportban, a talmud statariet és cursoriet az A) csoportban. Heti óráinak száma: 13.

Dr. Löwinger Sámuel, rendkívüli tanár, tanította a Szentírást és a talmud cursoriet mindkét csoportban, a bevezetést a Szentírásba az I—III. évfolyamon, a stílusgyakorlatokat az A) csoportban. Heti óráinak száma az I. félévben: 10, a II. félévben: 15.

Dr. Róth Ernő óraadó tanár, előadta a szertartást és a talmud statariet a II. félévben az A) csoportban. Heti óráinak száma: 9.

A tanári kar nyug. tagjai:

Dr. Heller Bernát főisk. r. tanár.

Hausbrunner Vilmos gimn. tanár.

Altisztek:

Müller András szakaltiszt.

Urbán István altiszt.

A gimnázium (alsó tanfolyam) tanári testülete.

Sorszám	A tanár neve	Minősége	Képesítése	Szolgálati évei		Mely tárgyakat, mely osztályban, heti hány órában tanított?					Heti óraszám	Jegyzet (Egyéb elfoglaltság)
				össze- sen	ennél az intézet- nél	I.	II.	III.	IV.	V.		
1.	Dr. Guttman Mihály	igazgató	theolog.	35	9	—	—	—	—	—	—	—
2.	Dr. Cseh Arnold	óraadó tanár	magyar német	30	19	német 2	német 2	német 2	német 2	német 2	10	—
3.	Dr. Csetényi Imre	rendes tanár	magyar történet	20	20	történet 2	magyar 2 történet 2	magyar 3 történet 2	történet 2	történet 3 magyar 3	19	A III. o. főnöke, a Gyorsírókör vezető-tanára,
4.	Dr. Dercsényi Móric	rendes tanár	latin görög	35	35	latin 5 görög 4	—	—	—	latin 5 görög 3	17	Az I. oszt. főnöke
5.	Erényi Elemér	óraadó tanár	termrajz földrajz	29	13	termé- szetraajz 2	termrajz 2 társ. tud. 1	vegytan 3	földrajz 1	—	9	—
6.	Dr. Friedman Dénes	óraadó tanár	theológ.	3	3	zsidók története 1		zsidók története 1		rends. vallást. 1	6	—
						Talmud curs. 3						
7.	Guttman Henrik	főiskolai tanár	theolog.	8	8	Pentateuchus 2		Próféták 3, Pentateuchus 3			8	—
8.	Dr. Hahn István	óraadó tanár	theológ.	4	1	Hagiograta 3 hébernyelv 1		—	—	—	5	Könyvtáros
9.	Hausbrunner Vilmos	óraadó tanár	matema. fizika	43	35	—	—	fiz. 2	—	—	2	Jegyző, a fizikai szertár őre, a segélyegylet titkára, a mensa vezető tanára
10.	Dr. Kálmán Ödön	óraadó tanár	theológ.	6	6	Talm. stat. 5.		Talmud curs. 3			8	—
11.	Dr. Klein Móric	óraadó tanár	egész- ségtan	4	4	—	—	—	egész- ségtan 1	—	1	Iskolaorvos
12.	Dr. Löwinger Sámuel	főiskolai tanár	theolog.	12	12	—	—	Talmud stat 5 I. félévben			5	A templom vezetője, az intern. vezető tanára
13.	Perényi Tivadar	óraadó tanár	testn.	36	15	T e s t n e v e l é s 4					4	A Sportkör vezető tanára
14.	Dr. Róth Ernő	óraadó tanár	theolog.	1	1	—	—	Talmud stat. 5 II. félévben			5	—
15.	Szende Sándor	óraadó tanár	ének zene	11	11	ének 1	ének 1	ének 1	ének 1	—	4	A templomi énekkar vezetője
16.	Dr. Szilágyi Sándor	óraadó tanár	magyar latin	4	1	magyar 3	latin 4	latin 4	—	—	11	A II. osztály főnöke
17.	Dr. Turán Pál	óraadó tanár	math. fizika	5	5	matem. 2	matem. 2	matem. 3	matem. 3 fiz. 2	filoz. 2, fiz. 3 matem. 2.	19	Az V. osztály főnöke,
18.	Dr. Waldapfel József	rendes tanár	magyar lat.-gör.	17	17	—	görög 4	görög 3	magyar 3 latin 5 görög 3	—	18	A IV. oszt. főnöke, az önképzőkör vez. tanára, a tanári kar képviselője a vezérlobizottságban

Jutalomdíjak. A Goldschmied-alapítvány kamataiból 100—100 pengő jutalomdíjat kapott Dr. Braun Vilmos és Dr. Hajós György. Goldschmied József jutalomdíját, 134 pengő és 50 fillért Teszler Hermann kapta. A Bacher Vilmosné jutalomdíjat Schwartzkopf Miklós hallgató, a Dr. Mahler Ede és neje jutalomdíjat Schwartzbárt József hallgató kapta. A Dr. Hoffer Árminné-féle jutalomdíjat Blau Imre, a Strasszer Vilmos-félét Blaustein Sándor, a Bánóczi-féle jutalomdíjat Szirtes László, a Gara Emil-félét Schreiber Becálél, a Herzog-félét Blaustein Sándor, a Hevesi-félét Keller Sándor, a Klein Miksa-félét Lindenfeld Ervin, a Lazarus-félét Feldmann Tibor, a Dr. Wolf József jutalomdíját Féder József, a Lázár-féle jutalomdíjat Schmideg József kapta. Wollner József adományából jutalomdíjat kaptak: Eisenberger Ferenc és Morgenstern Benő 40—40 pengőt, az Écz Chájimtól 30—30 pengős jutalmat kaptak Kämpfner Andor, Klein Elek, Gottlieb László, Lisser László hallgatók. A gyorsírási jutalomdíjat Ábrahám József és az Önképzőkör jutalomdíját Biedermann Oszkár kapta.

A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága 1941—42. évben.

Dr. Guttmann Mihály igazgató, az IMIT igazgatósági tagja, a Jeruzs. egyetem kuratóriumának tagja, társszerkesztője a Magyar Zsidó Szemle és a Haszokér című (héber nyelvű) folyóiratnak. A Hertz-Biblia magyar kiadásának társszerkesztője. Természetes és kinyilatkoztatott vallás (héberül) a Magyar Zsidó Szemle 1942. évfolyamában. Száádja életmunkája. IMIT. 1942.

Dr. Csech Arnold, a Magyar Pedagógiai Társaság és az Orsz. Magy. Zsidó Múzeum Tudományos és Művészeti Egyesület tagja, a Tanítóképző-Intézeti Tanárok Országos Egyesületének, az Országos Izraelita Tanítóegyesületnek és a VIII. ker. templomkörzet választmányának tagja, az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat felelősbizottságának jegyzője. Cikkeket írt a Magyar Tanítóképzőbe és az Izraelita Tanügyi Értesítőbe. Előadásokat tartott a Pesti Izr. Hitközség Szabadegyetemén »Az álom a hagyományos irodalomban« címen, a Szülők Pedagógiáján »A nevelés alapvető elvei« címen és a Ferenc József Országos Rabbiképző-Intézet pedagógiai tanfolyamán »A tanulás ökonómiája és a hitoktatás« címen. Megjelent az Országos Izraelita Tanítóegyesület megbízásából írt és szerkesztett »Zsinórírásos Ábécéskönyv«-e második kiadásban.

Dr. Csetényi Imre. Ez évben megjelent: Az ötvenes évek sajtója és a zsidókérdés. (M. Zs. Szemle.)

Dr. Friedman Dénes óraadó tanár, az újpesti izraelita hitközség főabbija, Pest-Pilis-Solt-Kiskúnvármegye törvényhatósági bizottságának volt tagja, az Országos Rabbiegyesület pénztárosa, a Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaft des Judentums magyarországi megbízottja, az IMIT, az OMIKE választmányi tagja, a Magyar Zsidó Szabadegyetemen az irodalmi ismertetések előadója, az újpesti Dr. Venetianer Lajos izraelita közművelődési egyesület elnökségi tagja, a Magyar Zsidó Szemle társszerkesztője, az újpesti Dr. Venetianer Lajos izraelita elemi népiskola igazgatója, a Magyar Zsidók Lapja Új könyvek rovatának vezetője, a VI. izraelita községkerület képviselőtestületének tagja.

Dr. Groszmann Zsigmond, pesti rabbi, a rabbisági iroda igazgatója, az ORE ügyvezető alelnöke, az ISZGYE és a VAC egyházi elnöke, az OMIKE igazgatósági és az IMIT választmányi tagja, a Magyar Izrael társszerkesztője, az Országos Izraelita Tanítóképző Intézet vallástani képesítőjére kiküldött miniszteri szakbiztos, a Pesti Izr. Fiúárva-ház tanügyi bizottságának tagja. Történelmi, teológiai és pasztorális dolgozatai jelentek meg a hazai zsidó felekezeti lapokban. Előadásokat tartott a Szabad Egyetemen, a Dr. Weisz Miksa Kultúr Társaságban, a Pesti Izr. Hitközség több vallásgondozó és ifjúsági csoportjában.

Guttman Henrik, az Országos Rabbi Egyesület fegyelmi bizottságának, a Pestszentlőrinci Izr. Hitközség gazdasági, jótékonyági és kulturális bizottságainak tagja. A Hertz-Biblia magyar kiadásának és a Magyar Zsidó Szemle című folyóiratnak társszerkesztője. Előadást tartott a Magyar Zsidó Szabadegyetemen »A zsidók találkozása az ókori nagyhatalmakkal. II.« címen. Megjelent tanulmányai: A prozeliták helyzete a középkorban (IMIT-évkönyv, 1941. Külön is). Zur Rechtslage der Synagoge im Mittelalter (M. Zs. Szemle, 1942. Külön is).

Dr. Hahn István, a pesti izr. hitközség segéd-rabbi-vallásánára, az ORE jegyzője. Irodalmi munkássága: a) Önállóan megjelent: A fény ünnepe. (Javne könyvek 3.) b) Kisebb cikkek, könyvismertetések felekezeti lapokban (Izr. Tanügyi Értesítő, OMZSA-Évkönyv, Izr. Hitközségi Tisztviselők Lapja, Libanon, Mult és Jövő. c) Előadások a Szabadegyetemen (Zsidók a középkori államokban), a Zsidó Kultúra Barátai Társaságában (Van-e külön zsidó szellem? Mit tanít vallásunk a végső dolgokról?), az OITE pedagógiai bizottságában és a Rabbiképző pedagógiai továbbképző tanfolyamán (Tárgykoncentráció az ellemi, ill. középiskola hitoktatásában).

Dr. Hevesi Ferenc, a homiletika és vallásfilozófia tanára, pesti rabbi, az OMIKE Kultúrotthonának társelnöke, az IMIT igazgatósági tagja, a Magyar Zsidó Szemle társszerkesztője. Előadásokat tartott a Pesti Izr. Hitközség Szabadegyetemen és kulturális csoportjaiban. Ez előadásainak tárgya: A zsidó vallásbölcselet korszakai; A fajelmélet legújabb állása; Vallás és gyógyítás; Száadja gáon filozófiai értékelése; Az igaz vallásról; Természettudomány és vallás.

Dr. Kálmán Ödön, az Országos Rabbi Egyesület titkára, az IMIT választmányának, a VI. izr. községkerület előljáróságának, a kir. magy. Gyűjtőfogház felügyelőbizottságának tagja, a Magyar Izraelnek, az Orsz. Rabbiegyesület félévi értesítőjének társszerkesztője és felelős kiadója, ugyanezen értesítőben, az 1941—42. évfolyamában az Isszur v' hetter (responsum) rovat és több gyakorlati irányú dolgozatnak írója. »Hilchot mumárim«, »A táchánun jellegű imák«, »Hogyan írjuk át a héber szöveget«, »Jogi esetek«, »Meddig terjed a rabbik felelőssége«, »A metszőképesítő (kabbóló) vizsgálat tananyagából«. (Az ORE értesítőjében és a hitközségi tisztviselők lapjában.) Az ősi szokások nemesítése. (Előadás a Rabbiképző Intézet továbbképző tanfolyamán.)

Dr. Löwinger Sámuel, a Magyar Zsidó Szabadegyetem igazgatója, az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat titkára, bibliabizottságának jegyzője, irodalmi bizottságának tagja, az Országos Rabbiegyesület választmányának, a Pesti Izraelita Hitközség képviselőtestületének tiszteletbeli működő tagja, kulturális szakbizottságának és könyvtárbizottságának, valamint a Nagyfuváros uccai templomkörzet választmányának tagja. Az IMIT-nek a Zsidó Múzeum-egyesületbe kiküldött tagja. A Magyar Zsidó Szemle szerkesztője. Társszerkesztője a Herz-Biblia magyar kiadásának. Megjelent tanulmánya: Zecharja könyvének egysége. (Magyar Zsidó Szemle, 1941., 1—51. Külön is.) Kisebb cikkei a Magyar Zsidók Lapjában jelentek meg.

Előadásokat tartott a Magyar Zsidó Szabadegyetemen, az Újpesti Izr. Hitközség Dr. Venetianer Lajos egyesületének, a Budai, illetve az Óbudai Izr. Hitközség előadó estjein, továbbá a Rabiképző Intézet sovuausz éjszakai virrasztó összejövetelén.

Dr. Róth Ernő, tanár, az Országos Rabbiegyesület elnökségének hivatalból meghívott tagja. Megjelent tanulmányai: A levirátus története (Budapest, 1941.). Szakvélemény a hüvelyesek és a rituális felügyelet nélkül gyártott cukor pészáchi használatáról (héberül, sokszorosítva). Dr. Hoffer Ármin (Magyar Izrael, 1942.).

Dr. Turán Pál, 1. Über die Verteilung der Primzahlen I. Acta Univ. Szeged. 2. Egy gráfelméleti szélsőérték feladat. Math. és Fiz. Lapok. 3. Előadások a Szabadegyetemen.

Dr. Waldapfel József, a Bpesti Phil. Társaság választmányának és a Parthenon igazgatóválasztmányának tagja. Ez évben megjelent könyve: Katona József, 1942. Cikke az Egyetemes Phil. Közlöny 1941. évi folyamában: Balaşa lengyelországi kapcsolataihoz.

Tananyag.

Az I., II. és III. osztályban az 1940-ben jóváhagyott új tantervben, a IV—V. osztályban az 1929-es tantervben megszabott tananyagot minden osztályban elvégeztük.

Ifjusági egyesületek.

A Goldziher Ignác Theológiai Társaság ezévi működését, az 1941. okt. 27-én megtartott évnyitó közgyűléssel indította meg, az alábbi tisztikar vezetése mellett:

Elnök: Dr. *Silberfeld* Andor, alelnök: Dr. *Braun* Vilmos, főtitkár: *Günsberger* Ferenc, főpénztáros: *Jólesz* László, főkönyvtáros: *Goldberger* Sándor, főellenőr: *Dávidovits* Ferenc, jegyző: *Moskovits* Mihály, titkár: *Goldberg* Lajos, pénztáros: *Genuth* József, könyvtáros: *Lisser* László, ellenőr: *Schmiedeg* József, kultúr biz. vez. *Schwarczkopf* Miklós, társadalmi biz. vez.: *Hornstein* Géza.

Az év folyamán személycsere révén *Klein* Elek Elemér, *Róna* Iván János és *Schweitzer* József kerültek be a tisztikarba.

Ezidei munkánk célja, mint előbbi években is a hallgatóság segélyezése és a zsidó kultúra és szellemiség terjesztése volt.

A hallgatóság segélyezése teljesen az Écz Chájim segélyző egyesület útján történt társaságunk közvetítésével.

Az év folyamán összesen P 6455 segélyt kapott a hallgatóság a következő elosztásban: I. félévi segélyosztás, 51 hallgató kapott összesen P 1505-öt. Téli rendkívüli segélyosztásnál (minthogy rendezni kellett az egyetemi tandíjhátralékokat), 33 hallgató P 1750-t. A II. félévi osztásnál 57 hallgató kapott P 3200-t, összesen tehát az egész év folyamán P 6455-t. Ezenkívül részesültek a hallgatók különböző ösztöndíjakban is.

A Theológiai Társaság tagjai minden igyekezetükkel odahatottak, hogy az Écz Chájim Egyesületnek minél több tagot szerezzenek, valamint a tél folyamán, mint a hallgatóság gyűjtését felajánlottak az egyesületnek P 500-t, ezzel is megakarván hálálni azt az eddigiekben egyedülálló segítséget, amit az év folyamán a

hallgatóság a segélyző egyesülettől kapott és amely remélhetőleg az elkövetkező években még hathatósabb lesz.

A hallgatóság önsegélyzését szolgálta még az 1942. febr. 2-án megtartott tea-délután, amelyet Eppler Erzsébet vezetésével a pesti rabbinék rendeztek, valamint egyéb beérkező adományok.

1941. dec. 14-én a Pesti Izr. Hitközség dísztermében nagysikerű chanukkaestet rendeztünk. A fellépő művészekon kívül, Dr. Silberfeld Andor, Dr. Schindler József és Mandel Dezső rabbijelöltek szerepeltek.

Megboldogult professzorunk, Dr. Hoffer Ármin (ה'ת"ו) emlékére 10 fát ültetett a Szentföldön a hallgatóság.

1942. május 12-én Nemes Lipót tanár úr tartott előadást társaságunkban a mai rabbi és nevelő hivatásáról, különös tekintettel a tanoncokra.

Sevuasz első éjszakáján a hallgatóság és a növendékek hagyományos virasztásra gyűltek össze az intézetben. Dr. Löwinger Sámuel professzor úr bevezetője után magasszínvonalú vita fejlődött ki, amelyet Dr. Róth Ernő prof. úr mélyértelmű írásmagyarázata követett. A résztvevők az éjszaka hátralevő részét a Szentírás olvasásával töltötték.

Társaságunk tagjai ezidén is folytatták a szokásos temetőszolgálatot. Többen résztvettek a fővárosi vallásgondozásban, tanoncnevelésben, és a Patronázs, valamint a Magyar Izr. Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Orsz. Egyesületének munkájában.

Az évadot befejezván ezúton mondunk hálás köszönetet, közületeknek és egyéneknek egyaránt, azért az odaadó támogatásért, amelyben minket részesíteni szívesek voltak.

Dr. Bacher Vilmos önképzőkör. A tanári kar az Önképzőkör vezetésével Dr. Waldapfel József tanár urat bízta meg. Elnök: Szirtes László, főtitkár: Lövy László, pénztárosok: Weisz József és Komlós Imre, könyvtárosok: Weizmann Pál és Schwarz Ernő, ellenőr: Pollák Zoltán, majd Blaustein Sándor.

A Kör munkássága fejlődést mutat. Tartott 2 közgyűlést (választó, évzáró), 4 ünnepi és 6 rendes ülést és 1 szavalóversenyt. Sövát hó 15-én hébernyelvű műsor keretében a tanári kar és a hallgatóság részvételével vacsorát rendeztünk. Az üléseken tanulmányok, szavalatok, eredeti versek, novellák és zeneszámok hangzottak el. Az ünnepi üléseken az énekkar is közreműködött. Ennek vezetéséért Szende Sándor tanár urat hálás köszönet illeti.

Az Önképzőkör könyvtára jelentősen gyarapodott.

A pénztár is gyarapodást mutat, bár idén a pályamunkák jutalmát felemeltük.

Ezúton is köszönetet mondunk Ginczler Hermann kormánytanácsos úrnak, aki 100 P-t volt szíves adományozni a pályadíjakra, valamint Dr. Földes István előljáró úrnak, aki 50 P-t adományozott az Önképzőkör számára. Köszönettel nyugtázzuk Dr. Hahn István, Hausbrunner Vilmos, Dr. Kálmán Ödön, Dr. Friedmann Dénes adományait is.

Az Önképzőkör pályázataira 10 pályamunka érkezett.

A biblia-pályázatra 2 pályaművet nyújtottak be. A jutalmat megosztottuk. Az egyik mű szerzője Steiner Erik, a másiké pedig Friedmann Egon és Biedermann Oszkár.

A zsidótörténelmi pályázatra egy pályamunka érkezett. A mű jutalomban részesült. Szerzője: Klein Tibor.

A magyar nyelvi pályamunka jutalomban részesült. Szerzője: Szirtes László.

A matematikai pályázatra beérkezett mű jutalomdíját Klein Tibor kapta.

Az egészségtan-pályázatra beérkezett pályamunka jutalomban részesült. Szerzője: Weisz József.

A rajz-pályamunka jutalomban részesült. Szerzője: Klein Tibor.

A magyar-szépirodalmi, latin és fizikai pályamunkák nem részesültek jutalomban.

A legszorgalmasabb önképzőköri tag jutalmát Biedermann Oszkár kapta.

A március 15-i ünnepség műsora: 1. Hiszekegy. Előadta az énekkar. 2. Ünnepi beszéd. Mondta: Lövy László. 3. Petőfi: Nemzeti dal. Szavalta: Berkovits László. 4. Biedermann Oszkár: Petőfi és a szabadságharc. Tanulmány. 5. Az énekkar katonanótákat énekelt. 6. Petőfi: Egy gondolat bánt engemet. Szavalta: Schwartz Jenő. 7. Végvári: Eredj, ha tudsz. Szavalta: Barta János. 8. Himnusz, Rákóczi-induló.

A hősök emlékére rendezett ünnepség műsora: 1. Hiszekegy. Előadta az énekkar. 2. Ünnepi beszéd. Mondta: Lövy László. 3. Szende Sándor: Hős magyar honvéd. Előadta az énekkar. 4. Emőd Tamás: Züm-züm. Szavalta: Barta János. 5. Himnusz, Rákóczi-induló.

A chanukkai ünnepség műsora: 1. Moauz cur. 2. Ünnepi beszéd. Mondta: Szirtes László. 3. Kiss Arnold: Chanukkai lángok. Szavalta: Krámer Béla. 4. Mak-kabeusok. Pollák Zoltán héber nyelvű tanulmánya. 5. Csernichovszky: Chanukka-éj c. költeményét héberül szavalta: Lindenfeld Ervin. 6. Adler László hegedült. Kísérte: Elődi Pál. 7. Lövy László zárószavai.

A púrimi ünnepség műsora: 1. Lövy László megnyitója. 2. Jezsajás V. Szirtes László átköltése. 3. Adler László hegedült. 4. Ezékiel XXXVII. Szavalta: Kramer Béla. 5. Részletek Racine *Eszter* c. drámájából. A címszerepet Aszódi Pál játszotta.

A szavalóverseny első díját Barta János, a második díjat Kramer Béla nyerte. Schwartz Jenő dícséretben részesült.

Blau Lajos Zsidó Tudományos Kör. Ezidei vezetősége: Elnök: Dr. Schindler József. Intézőbizottság: Dr. Angyal Béla, Békési Pál, Glück György, Moskovits Mihály.

A Kör idei munkássága két irányú volt: A téli hónapokban minden szombat este a tagok egyrésze szeminárium jellegű előadásokon vett részt. Elhangzott előadások: Békési Pál: Irodalmunk felől — önismeretünk felé; Brizsk Ottó: Majmuni lélektana; Goldberg Lajos: Bibliai fejezetek értelmezése lélektani alapon; Neumann György: Genesis III. Cap. értelmezése; Dr. Reichmann Győző: Filozófia és világnézet; Dr. Schindler József: Valóság és tudomány. Mint vendég előadást tartott Izsák Gábor: A zenehallgatás módjairól címen. Az előadásokat mindig megbeszélés követte, melyen a fentiekén kívül Berger Andor, Glück György, Ivanovszky László, Kohn Béla, Róna Iván János, Dr. Teichmann Jakob és mint vendégek Farkas Gábor és Szabolcsi Miklós egyetemi hallgatók vettek részt.

A múlt évben megindított B. L. Zs. T. K.-kiadványokat rendszeresítettük. Az év végéig öt munka jelent meg kiadásunkban. Ezeknek szétküldése folyamatban van.

Körünk munkássága iránt ez évben is többen érdeklődtek. Steiner Ervin urat, Körünk régi barátját pártoló taggá választottuk.

Sportkör. Perényi Tivadar testnevelési tanár vezette. Tisztikara: Elnök: Pollák Zoltán, alelnök: Weisz Béla, szertáros: Ábrahám József.

A Sportkör neve: Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet gimnáziumának Sportköre.

Kerület: Budapest, csoport: északi.

Igazolási száma: 125., alakulási ideje: 1933.

Vezető-tanár neve és lakcíme: Perényi Tivadar, Budapest, VII., Damjanich-utca 49., III. 1.

A vezető-tanár testnevelési tanár-e? Igen.

Az iskola tanulóinak létszáma: 48.

Magántanuló: 2.

A testnevelés alól felmentettek száma: 1.

A Sportkörben működő tagok száma korosztályonként: III. korosztály: 15, IV. korosztály: 31.

A testnevelési alap fizetése alól felmentettek száma: —.

Az alapra fizető tanuló: 47.

A sportköri foglalkoztatás óraszámát hetenként: 2.

Működő szakosztályok: atlétika, asztali tenisz, kosárlabda, labdarugó és torna-szakosztály.

Van-e az intézetnek tornaterme? Igen.

Területe: 264 □ m.

Padlózata: működő.

Van-e az intézetnek játékokra alkalmas udvara? Igen.

Területe: 284 □ m.

Külön játszótér: nincs.

Milyen sporttelepen gyakorolnak a tanulók: Rákosi gyakorlótér, IX., Üllői-út. Hányszor hetenként? Egyszer.

Milyen sportnemből rendezett a Sportkör házi, intézeti, csoport, kerületi, országos versenyt? Mindegyik szakosztály házi versenyt rendezett.

Melyik KISOK versenyben, mikor, hol és hány taggal vett részt a Sportkör? Versenyben nem vettünk részt.

A Sportkör vagyonának múlt évi maradványa: 134.94 P.

A jelen tanévben befolyt bevételek: 132.— P.

A Sportkör jelen tanévi összes kiadása: 167.06 P.

Maradvány: 99.88 P.

A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet felső tanfolyamán 1941–42. tanévben a következő előadások tartottak:

Szentírás. A) csoport. Haggai és Zecharia. Heti 2 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel. B) csoport. Dániel és Jób I—XIV-ig. Heti 2 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.

Bevezetés a Szentírásba. I., II., III. évfolyam. Bevezetés a Midrás irodalmába. Az exegétikus és grammatikai irodalom története. Heti 2 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.

Exegétikus olvasmányok. B) csoport. Szemelvények az exegétikus és hagyományos irodalomból Dániel és Jób könyveihez. Heti 2 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.

Talmud stat. A) csoport. Sabbath 2/a-tól 4/a-ig; 20/b—24/b-ig; 130/a—134/a-ig. Heti 5 óra. Tanár: I. félév: Dr. Hoffer Ármin. II. félév: Dr. Róth Ernő. B) csoport. Jebamoth 87/b—94/a, 114/b—116/b. Heti 4 óra. Tanár: Dr. Guttmann Mihály.

- Talmud curs.* A) csoport. Nedarim 2/a—12/a, 79/a—84/a. Részletek a palesztinai talmudból. Heti 3 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel. B) csoport. Joma 28/a—31/b, 68/b—73/b. Heti 3 óra. Tanár: I. félév: Dr. Hoffer Ármin. II. félév: Dr. Löwinger Sámuel.
- Stílusgyakorlatok.* A) csoport. Olvasmányok a liturgiai költészetből. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.
- Haláchikus gyakorlatok.* B) csoport. Referátumok kidolgozása. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Guttmann Mihály.
- Szertartástan.* A) csoport. Schulchan-Áruch Orach-Chájim válogatott fejezetek az ünnepek köréből. Heti 1 óra. A) és B) csoport Sch. Ar. Jore Dea 93. fejezettől 110. fejezetig. Heti 3 óra. Tanár: I. félévben: Dr. Hoffer Ármin. II. félévben: A) csoport: Dr. Róth Ernő. B) csoport: Dr. Guttmann Mihály.
- Zsidók története.* A) csoport. A zsidók története az újkorban. Heti 2 óra. Tanár: Guttmann Henrik. B) csoport. A zsidók története az ókorban. (II. rész.) Heti 2 óra. Tanár: Guttmann Henrik.
- Történeti kútforrások.* A) és B) csoport. Szemelvények. Heti 2 óra. Tanár: Guttmann Henrik.
- Midrás.* A) csoport. II. félévben. Echo Rabbathi. (Szemelvények.) Heti 1 óra. Tanár: Guttmann Henrik.
- Vallásbölcselet.* A) és B) csoport. A vallásbölcselet története a Bibliától a Talmud befejezéséig. Heti 1 óra. Tanár: I. félév: Dr. Guttmann Mihály. II. félév: Dr. Hevesi Ferenc.
- Vallásbölcészeti olvasmányok.* A) és B) csoport. More Nebuchim. III. könyv. Heti 1 óra. I. félév: Dr. Guttmann Mihály. II. félév: Dr. Hevesi Ferenc.
- Homiletika.* A) és B) csoport. I. félév: A szónoki figyelemkeltés eszközeiről. II. félév: Gyakorlatok. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Hevesi Ferenc.
- Midrás.* A) és B) csoport. I. félévben: Filozófiai elemek a Börésith Rabba-ban. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Hevesi Ferenc.
- Gyakorlati lelkészkedés.* B) csoport. A házassággal összefüggő szertartások és eljárások. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Groszmann Zsigmond. A IV. és V. éves hallgatók váltakozó sorrendben minden hét egyik napján lelkészi gyakorlaton jelentek meg a pesti rabbiság hivatalában.

Theológiai előadások az alsó tanfolyamban:

(A gimnáziumi tárgyak tanmenete és anyaga megegyezik az állami gimnáziumokéval.)

- Szentírás.* A) csoport. Genézis. Heti 2 óra. Tanár: Guttmann Henrik.
B) csoport. Leviticus. Heti 3 óra. Tanár: Guttmann Henrik.
- Szentírás.* A) csoport. Példabeszédek. Heti 3 óra. Tanár: Dr. Hahn István.
B) csoport. Jezsajás I. Heti 3 óra. Tanár: Guttmann Henrik.
- Talmud státorie.* A) csoport. Sebuoth 38—49. Heti 5 óra. Tanár: Dr. Kálmán Ödön.
B) csoport. Sanhedrin 2a—8a az I. félévben. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.
A II. félévben: 8a—12a; 18a—22b és Misnák 6. fejezethez. Heti 5 óra.
Tanár: Dr. Róth Ernő.
- Talmud cursorie.* A) csoport. Megila 2a—15a-ig és az összes Misnák. Heti 3 óra.
Tanár: Dr. Friedmann Dénes.
B) csoport. Roshasana végig. Heti 3 óra. Tanár: Dr. Kálmán Ödön.

Héber nyelvtan. I. osztály. Hangtan, igeragozás. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Hahn István.

II. osztály. Alaktan, rendhagyó igék. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Hahn István.

Zsidók története. II—III. osztály. A 2. templom pusztulásától a spanyol kiűzésig. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Friedman Dénes.

IV—V. osztály. A spanyol kiűzéstől a francia forradalomig. Heti 1 óra, Tanár: Dr. Friedmann Dénes.

Pályatételek.

Az 1941/42. évre kitűzött pályatételek közül 1 bibliai és egy vallásbölcseleti tárgyú érkezett. Ezekről a szaktanárok a következő bírálatot írták:

Bírálat

**„Az áldozati kultusz erkölcsi vonatkozásai a Bibliában, különös tekintettel az ókeleti párhuzamokra és a próféták állásfoglalására“
c. pályamunkáról.**

A fenti cím alatt kitűzött pályakérdésre זבחי אלהים רוח נשברה (Zsolt. II. 19.) jelige alatt egy munka érkezett be.

A szerző szerint »az áldozati kultusz értelmezését éppen úgy, mint más szimbólumok jelentésének felkutatását több szempontból lehet megkísérelni: 1. Filozófiai, 2. pszichológiai-ethnológiai, 3. történelmi szempontból.« Ő ez utóbbit tartja a legmegfelelőbbnek. Alapos vizsgálat tárgyává teszi az áldozati kultusz jelentőségét az ókeleti vallásokban, igyekszik megtalálni az áldozati szertartások lélektani forrásait és indítékait az asszir-babilóniai, egyiptomi és a pogány-arab kultuszban. Bizonyítani óhajtja, hogy az áldozati kultusz a zsidóságban gyökértelen. Majd rátér magának a bibliai áldozatnak részletesebb megbeszélésére. Tanulmányának vezető gondolata a prófétizmus éles szembeállítása a kultusszal. A szerző is megérzi, hogy mily nagy nehézségeket kell leküzdenie e problémával kapcsolatban. Az a törekvése, — amely dolgozatának több helyéből kicsendül, — hogy sem katolikus, sem protestáns, hanem zsidó szempontból mérlegelje a kérdéseket, még nem érvényesül a kívánatos módon. Ennek főokát abban látjuk, hogy a munka szerzője elsősorban a modern protestáns irodalmat használja fel.

Az áldozati kultusz lényegének és fejlődésének megismerésénél természetesen állást kell foglalni a Szentírás könyveinek időrendi sorrendje tekintetében is. Helyesen akkor jár el, ha a Tóra áldozati kultuszát veszi alapul, mert csak ezt nevezhetjük genuin zsidó áldozati kultusznak és nem azokat az elfajulásokat, amelyeket a későbbi könyvekből ismerünk meg és amelyekre a különböző elbeszélésekben található célzásokból következtethetünk. Hasonlóképpen nem nevezhetjük »zsidó« áldozati kultusznak a szakadár tíz törzs birodalmában kialakult formákat.

Ha a Pentateuchus előírásait hasonlította volna össze az ókeleti párhuzamokkal, minden kétséget kizáró módon bebizonyíthatta volna, hogy ez a kultusz éppen annyira fölötte áll a pogány politeista vallások szertartásainak, mint amennyire pl. a bibliai őstörténeti elbeszélések (világteremtés, özönvíz stb.) kiemelkednek erkölcsi eszméket kifejező erejükkel a melléjük állítható párhuzamos irodalomból. Az összevetés révén kimutathatta volna, hogy a Biblia átvette ugyan a szomszédos vallási kulturák áldozati kultuszának általános formáit, de összhangba hozta azokat az ethikai monotheizmus világszemléletével; a Tórában körvonalazott áldozati

kultusz szimbólumaival ugyanazon eszméket fejezi ki, amelyeket más helyeken a nyelv kifejező erejével domborított ki a Szentírás. A mondottaknak tisztázása után követnie kellett volna a szertartások fejlődésének útját a zsidóságon belül, kimutatni az időnkinti elfajulásokat; azoknak kulturális és esetleg politikai és gazdasági okait. Ha ilyen szempontból vizsgálta volna meg a kérdést, más eredményekre jutott volna. Ha külön választotta volna azokat a nyilatkozatokat, amelyeket a próféták a jeruzsálemi szentéllyel kapcsolatos áldozati kultuszra vonatkozólag tettek meg, azoktól, amelyek a Júdában és Izraelben elszaporodott kultuszhelyek ellen és magában a jeruzsálemi szentélyben fellépő idegen behatások ellen irányultak, akkor nem juthatott volna más eredményre mint, hogy a próféták nem az *áldozati kultusz* ellen küzdöttek általánosságban, hanem az ellen emelték fel tiltakozó szavukat, hogy az ősrégi nemesveretű áldozati kultusz eszményeket kifejező formáit felcserélik a környező pogány vallások alacsonyrendű szokásaival és erkölcstelen rítusaival; az ellen küzdöttek prófétáink, hogy a nép lelkében bele ne gyökerezzen az a hit, hogy az áldozat-bemutatás öncélú és hogy ezzel mentesíthetik magukat a zsidó vallás erkölcsi és szociális követelmények bármelyikétől.

Annak, hogy a próféták nem idegenkedtek a tórai szellemben folytatott áldozati kultusztól, legjobb bizonyítéka, hogy azok a nagy próféták, akik a szentély pusztulásával egyidejűleg éltek, Jirmijáhu és Ezekiél, beszédeikben, midőn a jövővel foglalkoznak nem is tudják a zsidó nép és államiság restaurációját másképpen elképzelni, mint egy régi bűnöktől megszabadított és megtisztított központi szentély köré csoportosítva. Ugyanebben a szellemben tanításaiknak őrzői, a második szentély alapítása idején élt próféták Chaggáj, Zecharja és Maleáchi, prófétai működésüknek jórészt ennek a gondolatnak szentelték. Ez érthető is, hiszen annak a kornak vallásos érzületű embere másképp nem is tudta volna az istentiszteletet elképzelni, mint az áldozati kultusszal összekapcsolva. Egyébként ezekre a gondolatokra Maimonidesz is rámutatott filozófiai alapművében és részletesen foglalkozik vele Hoffmann az ő Leviticuszában.

Hasznos impulzusokat fog kapni a szerző minden tekintetben, ha a modern Pentateuchus-kritika ellen küzdő irodalmat nagyobb figyelemre fogja méltatni.

A munka jelenlegi stádiumában nem alkalmas még a publikálásra, de meg vagyunk róla győződve, hogy ha a szerzője szélesebb alapokra fekteti kutatásait, értékes és önálló eredményekre fog jutni. Munkája folytatásának ösztönzésére ezért már most a teljes pályadíj kiadását javaslom.

Dr. Löwinger Sámuel,
a bibliatudományok tanára.

Bírálat

a „Filozófiai elemek a Genesis Rabba“-ban c. pályamunkáról.

A filozófiai pályatételre egyetlen munka érkezett. Alapos, komoly becsű és jó tudományos kvalitásokkal rendelkező mű. Feldolgozza a Genesis rabba anyagát, keresve a szövegben felcsillanó filozófiai nyomokat. Rámutat a görög, ill. hellenistikus filozófiai hatásokra, a korban burjánzó eszmerendszerekkel szembevaló polémiákra. Határozott ismeretek, gazdag olvasottság, szép tudás nyilatkozik meg benne. Komoly értékgyarapodás az exegesis határkérdéseinek irodalmában.

Stílusa csiszolást kíván. Száraz, érdektelen olvasmány. A munka értéke szebb kivített érdemelt volna. Vonzóbb stílust és kevesebb tudományos önérzetet, mely

már a nagyképűséggel határos a nyúlfaroknyi bevezetés és befejezés ily elnevezésében, *prolegomena* és *epilegomena*.

A művet tartalmi értéke folytán megilleti a pályadíj. Stilisztikai átcsiszolás után feltétlenül kívánatos lesz publikálása is.

Budapest, 1942. június 12.

Dr. Hevesi Ferenc.
a vallásbölcsészet tanára.

Mindkét pályadíjat Neumann György III. éves hallgató nyerte el.

A felső tanfolyam hallgatói.

A *-gal megjelölt hallgatók iskolai év közben kimaradtak.

I. évfolyam.

Blau Imre Abaújszántó	Komlós János Budapest
Briszk Ottó Kolozsvár	10 Schmeideg József Győr
Goldberger Lajos Nyíregyháza	Schveicz József Veszprém
Gottlieb László Salgótarján	Stern István Ungvár
5 Gottesmann Andor, Munkács	Sternberger Ernő Kaba
Grünfeld Sándor Nagyvisnyó	Szász Miklós Eperjes
Hammer Mihály Hajdunánás	15 Treiszer Jenő* Halmi
Klein Elek Miskolc	

II. évfolyam.

Berger Andor Szatmárnémeti (2. félév)	5 Friedmann Jenő Gyón
Békési Pál Budapest (2. félév)	Genuth József Gyöngyöspata
Davidovits Ferenc Gyergyótlgyes	Herskovics Májer Gánya
Davidovits Soma Husztsófalva	Hornstein Géza Hajdunánás
Eisler László Újpest	Horváth Tibor Temesvár
	10 Waldner László Gyöngyös

III. évfolyam.

Ardai György Debrecen	Neumann György Győr
Eisenberger Ferenc Szeged	Remete László Budapest
Fischer Zoltán Balmazújváros	Róna Iván János Budapest
Glück György Nyíregyháza	15 Rosenberg Dezső Békéscsaba
5 Günsberger Ferenc Csorna	Rubin Jenő Szerednye
Grünbaum Adolf Miskolc	Schwartzkopf Miklós Debrecen
Jólesz László Poroszló	Spiegel Aladár Munkács
Kämpfner Andor Érsekújvár	Spiegel Tibor Munkács
Lisser László Szerencs	20 Spitz László Vis
10 Morgenstern Benő Lajos Budapest	Szekeres Péter Budapest
Moskovits Mihály Visóoroszi	

IV. évfolyam.

Davidovits Emil Huszt	Goldberger Sándor Tiszalök.
Dr. Angyal Béla Hajduböszörmény	Dr. Grosz Ernő Szatmárnémeti
Dr. Billitzer Dezső Érmihályfalva	Dr. Grünberger László Debrecen
Braun László Szentés	Kepecs Imre Felsőszopor
5 Dr. Fein Emil Kiskőrös	10 Dr. Kohn Béla Hajdudorog

Mandel Dezső Csepe
 Dr. Schlésinger Miksa Harsány
 Dr. Teszler Hermann Felsővisó

Ungár László Nyiregyháza
 15 Dr. Weisz Árpád Veszprém

V. évfolyam.

Dr. Braun Vilmos Kisvárda
 Dr. Frenkel Andor Budapest
 Grosz Izsák Arasfelsőfalu
 Dr. Hajós György Budapest

5 Dr. Komornik Abrahám Zsibó
 Dr. Mermelstein Endre Gyöngyös
 Dr. Schindler József Budapest
 Dr. Schwarchárt József Perbete

Az alsó tanfolyam növendékei.

A *-gal jelölt növendékek évközben kimaradtak.

I. osztály.

Adler László Budapest
 Braun Alfréd Pomáz
 Elődi Pál Budapest
 Ehrentreu Ervin Budapest
 5 Finkelstein László Kiskúnfélegyháza
 Gutfreund István Budapest
 Lindenfeld Ervin Mád
 Lusztig Miklós Pécs

Salamon Alfréd* Máramarossziget
 10 Slomovits Hugó Máramarossziget
 Steiner Erik Budapest
 Szabó Hermann* Sepsiszentgyörgy
 Wolf Tibor (ism.) Kassa
 Krón László (m. tan.) Encs
 15 Stern Gyula (m. t.) Budapest

II. osztály.

Auspitz György Hajdunánás
 Kohn József Sátorajáújhely

Komlós Imre Újpest
 Schwartz Ernő Zemplénnódrád

III. osztály.

Bass Andor Budapest
 Biedermann Oszkár Nagyvisnyó
 Féder József Nyiregyháza
 Feldmann Tibor Püspökladány
 5 Goldberger Sándor Nyiregyháza

Hermann István György Budapest
 Keller Sándor Szikszó
 Ornstein H. Pál Hajdunánás
 Révész István Nándor Budapest
 10 Schwartz Jenő Kisvárda

IV. osztály.

Abrahám József Gyöngyös
 Aszódi Pál Budapest
 Barta János Székesfehérvár
 Berkovits László Budapest
 5 Blaustein Sándor Kisvárda
 Klein Gyula Budapest
 Klein Miklós Sátorajáújhely
 Klein Tibor Megyaszó

Löwy László Mád
 10 Mermelstein László Gyöngyös
 Rosenzweig Armin Szeged
 Schreiber Becalél Budapest
 Skreikes László Budapest
 Weisz Béla Beregszász
 15 Weiszmann Pál Újpest

V. osztály.

Baranyai György Fülöpszállás
 Braun Károly* Sátorajáújhely
 Friedmann Egon Marosvásárhely
 Krámer Béla Budapest
 5 Landler Péter Budapest

Pollák Zoltán Érmihályfalva
 Szirtes László Siklós
 Weisz József Sátorajáújhely
 Weinfeld István Gyöngyös

Statisztika.

A tanulók száma és fontosabb adatai.

Adatcsoportok		I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
		o s z t á l y					
a) a tanulók számának alakulása	Beirt nyilvános tanulók	13	4	10	15	9	51
	Beirt magántanulók	2	—	—	—	—	2
	Osztályoztatott	11	4	10	14	8	47
b) A tanulók kormegoszlása	1927	6	—	—	—	—	6
	1926	2	2	—	—	—	4
	1925	—	—	6	1	—	7
	1924	—	1	3	5	—	9
	1923	2	—	—	7	4	13
	1922	1	—	—	1	1	3
	1921	—	1	—	—	2	3
	1920	—	—	1	—	1	2
d) A tanulók anyanyelve	Magyar anyanyelvű	11	4	10	14	8	47
	Németül is tud	1	—	1	—	—	2
	Románul is tud	—	—	—	—	2	2
e) A szülők foglalkozása	Kisiparos	3	2	1	5	2	13
	Kiskereskedő	2	—	1	4	3	10
	Keresk. alkalmazott	3	1	3	2	1	10
	Közlekedési váll. v. alk.	—	—	—	1	1	2
	Pap, tanár, tanító	—	—	1	1	—	2
	Másféle értelmiségi	—	1	2	1	—	4
	Hitk. alkalmazott	3	—	2	—	1	6
f) A szülők lakóhelye	Budapest	4	1	3	5	2	15
	Pest vm.	2	—	—	3	1	6
	Abauj Torna vm.	—	—	1	—	—	1
	Baranya vm.	—	—	—	—	1	1
	Bereg vm.	—	—	—	1	—	1
	Bihar vm.	—	1	—	—	1	2
	Borsod vm.	—	—	1	—	—	1
	Debrecen	—	—	1	—	—	1
	Győr	1	—	—	—	—	1
	Hajdu vm.	—	—	1	—	—	1
	Heves vm.	—	—	—	2	1	3
	Kassa	1	—	—	—	—	1
	Kolozsvár	—	—	—	—	1	1
	Máramaros vm.	1	—	—	—	—	1
	Miskolc	—	1	—	—	—	1
	Pécs	1	—	—	—	—	1
Szabolcs vm.	1	—	3	1	1	6	
Zemplén vm.	—	1	—	2	—	3	
g)	villamoson jár be	—	—	—	2	—	2

Adatcsoportok		I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
		o s z t á l y					
h) Óramulasztások	30 óránál kevesebbet mulasztott	3	—	1	5	—	9
	Igazoltan mulasztott órák sz.	651	301	843	775	1014	3584
	Igazolatlanul mulasztott órák sz.	—	68	1	1	—	70
i) Lakás szerint (internátus)	1. Szüleinél lakik	4	1	2	6	2	15
	2. kosztadónál	1	1	3	3	—	8
	3. internátusban lakik	6	2	5	5	6	24
j) Általános előmenetel	jeles előmenetelű	—	—	—	—	—	—
	jó	2	—	3	5	2	12
	elégséges	6	3	5	7	5	26
	elégtelen egy tárgyból	2	—	2	2	—	6
	” két	—	—	—	—	—	—
	” több	1	1	—	—	1	3
dijtalan m. v. tehet	2	—	—	1	—	3	

Statisztika.

A tanulók számának alakulása 1920/21—1941/42-ig.

Tanév	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
	o	s	t	á	l	o
				y	o	k
1920/21	4	4	1	6	4	19
1921/22	12	9	2	2	6	31
1922/23	15	13	8	2	1	39
1923/24	13	12	12	7	—	44
1924/25	9	16	12	10	7	54
1925/26	13	8	12	13	10	56
1926/27	17	9	8	11	11	56
1927/28	20	17	8	6	9	60
1928/29	16	21	14	9	8	68
1929/30	19	12	16	12	8	67
1930/31	19	17	14	8	9	67
1931/32	11	15	15	13	7	61
1932/33	10	12	12	13	13	60
1933/34	7	9	11	12	13	52
1934/35	16	8	8	11	12	55
1935/36	13	15	8	9	9	54
1936/37	22	9	15	6	7	59
1937/38	13	14	8	13	5	53
1938/39	15	14	10	7	13	59
1939/40	10	14	12	9	7	52
1940/41	4	10	15	10	9	48
1941/42	13	4	10	15	8	50

A tanulók magaviselete és előmenetele az egyes tárgyakból.

Osztályok	Magaviselet				Vallástan				Magyar				Latin				Görög				Német			
	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen
I.	8	1	—	—	2	8	—	1	2	5	4	—	—	4	7	—	—	2	7	2	3	5	3	—
II.	1	—	3	—	1	—	—	—	—	8	2	1	—	—	3	1	—	—	3	1	—	2	2	—
III.	6	4	—	—	3	3	—	—	2	6	2	—	1	7	2	—	—	2	8	—	—	6	4	—
IV.	8	6	—	—	4	8	—	2	3	7	4	—	1	7	5	1	1	9	4	—	2	6	6	—
V.	7	1	—	—	2	5	—	1	2	1	5	—	—	2	5	1	—	3	4	1	—	3	5	—

Osztályok	Történet				Társ. ismeret				Földrajz				Természetr.				Vegytan				Matematika			
	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen
I.	2	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	3	3	4	1
II.	1	—	3	—	4	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	
III.	3	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	3	1	—	—	2	8	
IV.	3	6	5	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	9	1	
V.	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	4	1	

Osztályok	Természettan				Filozófia				Egészségtan				Torna				Ének				Rendszer.			
	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen
I.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—
II.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—
III.	—	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—
IV.	4	1	9	—	—	—	—	—	7	7	—	—	7	—	—	—	6	3	—	—	4	5	1	—
V.	—	3	5	—	1	2	5	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	6	2	—	—

Az intézet felszerelésének gyarapodása és évvégi állománya 1941 dec. 31-én.

Vagyontárgyak	Gyarapodás			Tanévvégi állomány	
	Vétel drb.	Ajándék drb.	Érték pengő	Darab	Érték pengő
Butorok, irodai felszerelés	20	—	33.00	498	13,331.90
Földrajzi szertár ...	2	—	7.30	37	712.30
Természetrizsi szertár ...	18	—	41.20	78	1,192.12
Természettani szertár ...	—	—	—	312	9,022.—
Torna szertár ...	—	—	—	63	1,170.—
Összes vagyon ...	40	—	82.10	988	25,428.32
lfjusági könyvtár ...	—	—	—	449	1,660.—

A gimnázium helyiségeinek kimutatása.

Tanterem van 5. Az I. o. alapterülete 60.5 m², II. o. 45.5 m², III. o. 37.7 m², IV. o. 41 m², V. 37.7. m². Tanácsterem: 40 m², díszterem 118 m², tornaterem 70 m², természettani szertár 38.4 m², könyvtári nagyterem 72 m², olvasóterem 35 m², könyvtárnoki szoba 22 m², igazgatói szoba 30 m², igazgatói iroda 18 m², előszoba 18.6 m², templom 110 m², udvar 264 m².

Könyvtár.

A könyvtár működését az 1941/42. tanévben is megnehezítette az anyagi eszközök nagyfokú hiánya. Évről-évre meg kell állapítanunk, hogy nemcsak az újabb irodalmi termékeket nem tudjuk beszerezni kellő számban, hanem a hiányokat sem pótolhatjuk. A könyvtár gyarapodása így nagyjából részben ajándékkönyvekből állt.

Az 1941/42. tanévben 157 könyvvel gyarapodott könyvtárunk, melynek állománya így 41.381 műre emelkedett. A 157 könyvből 81 volt az ajándék és 76 a vétel. Köszönetünket fejezzük ki a Nm. V. K. M.-nek, a Statisztikai Hivatalnak, az IMIT-nek, a M. Zs. Sz. szerkesztőségének a hozzájuk juttatott könyvekért és folyóiratokért. Ginczler Hermann korm. tan. 100 P-t adományozott könyvtárunknak.

Ajándékkönyvet, füzetet a következők küldtek könyvtárunknak:

néhai Adler Cyrus.

Dr. Adorján Péter.

Bikkur Cholim Egyesület.

Dr. Braun Vilmos.

Budai Izr. Hitközség.

Debreceni Zsidó Gimnázium Barátai
Egyesülete.

Dropsie College.

Dr. Farkas József.

Dr. Földes István.

Dr. Grózinger M. József.
 Dr. Guttmann Mihály.
 Dr. Hahn István.
 Dr. Hajós György.
 Dr. Heller Bernát.
 Dr. Junger József.
 Dr. Kecskeméti Andor.
 Dr. Krémer Móríc.
 Dr. Komornik Ábrahám.
 Liebermann Manó.
 Dr. Löwinger Sámuel.
 Dr. Löw Immánuel.
 Dr. Munkácsi Ernő.

Dr. Nebel Ábrahám.
 Országos Magyar Zsidó Segítő-
 Akció.
 Dr. Cszmann Aurél.
 Dr. Pákozdy László.
 Dr. Róth Ernő.
 Dr. Scheiber Sándor.
 Sós Endre.
 Steiner Ervin.
 Dr. Szabolcsi Lajos.
 Dr. Szőnyi Sándor.
 Szüsz István.
 Dr. Tunyogi-Csapó Sándor.

Az Intézet temploma, mint eddig, úgy ezidén is támogatta a könyvtárt. Külön kell megemlékeznünk Dr. Kecskeméti Andor főorvos úrnak, néhai Dr. Kecskeméti Lipót nagyváradi főrabbi fiának nagy ajándékaról: nagynevű atyja munkáinak (Jeremiás I—III. Ezsajás I—III. Egy zsidó vallás van-e, több-e? Vallási zsidóság — nemzeti zsidóság) megmaradt sorozatait Intézetünk rendelkezésére bocsátotta. A példányokat részben könyvtárunkban helyeztük el, részben a kiválóbb hallgatók közt osztottuk szét. A Magyar Zsidó Szemle szerkesztősége ezidén is díjmentesen rendelkezésünkre bocsátotta a cserepéldányait.

A könyvtár forgalma az olvasóteremben használt műveken kívül: 1209 kikölcsönzött mű. A könyvtár további leltározása és az új katalógus készítése folyamatban van. A kéziratokat Dr. Löwinger Sámuel, a történeti könyvtárat Dr. Csetényi Imre, a magyar könyvtárat Dr. Waldapfel József őrzi. Könyvtáros: Dr. Hahn István.

Elszámolás a templom bevételeiről és kiadásairól.

Bevételek:

Maradvány az 1940/41. iskolai évről — — — — —	69.41 P
Templomülések eladásából — — — — —	3.655.— „
Templomi adományok: Landler József 50, Járai Lajos 25, Léderer Lipót 25, Ernst Béla 10, Buchbinder Márk 10, összesen — — — — —	120.— „
	Összesen: 3854.41 P

Kiadások:

Előimádkozók, szónokok és egyéb funkcionáriusok — —	2.270.— P
Intézeti, internátusi és könyvtári célokra — — — — —	938.50 „
Istentiszteleti célokra stb. (hatósági engedély, dologi ki- adások, telefon) — — — — —	637.35 „
Maradvány — — — — —	8.56 „
	Összesen: 3854.41 P

Az Écz Chájim Segélyző Egyesület 1941 – 42. évi működésének beszámolója.

Irta: *Ginczler Hermann* m. kir. kormánytanácsos, okl. építészmérnök.

Ünnepélyes külsőségek között, a zsidó tudományos élet reprezentánsai jelenlétében folyt le a Ferenc József Orsz. Rabbiképző Intézet hallgatóit segélyező egyesületnek, az Écz Chájimnak 1941. év őszén tartott közgyűlése, amely egyhangú bizalmával Dr. Földes István ügyvédet, a Pesti Izr. Hitközség előljáróját választotta meg társelnökének, miután Wertheimer Adolf, a vezérlő-bizottság elnöke, ezen tisztéről lemondott.

A Rabbiképző Intézet rektora iktatta be magas szárnyalású beszéd keretében az új elnöktársat és hangsúlyozta, hogy új munkatársában a cselekvés emberét látja, akire ráillik az a bölcs mondás, hogy »Máászecho jökorvöcho«, — cselekedetei hozzák közel a zsidó intézményekhez.

Dr. Földes István, az újonnan megválasztott társelnök, bemutatkozó beszédében hangsúlyozta, hogy programja az egyesület nevében, — az Écz Chájim szóban összpontosul és legfőbb céljának tekinti a zsidóság kulturális és társadalmi értékeit az egyesület érdekében összegyűjteni és azok szívét az egyesület nemes céljaira megnyitni.

Hogy fogalmat alkothassunk magunknak az Écz Chájim ez évi propagandájáról és arról a munkásságról, amelyet a vezetőség a szegénysorsú theológiai hallgatók tandíjsegélyezése, az arra rászorulóknak tankönyvekkel való kisegítése, a diákoknak gyógyszerrel és orvosi segéllyel való ellátása, az eminens előmenetelűek pályamunkáinak megjutalmazása, a munkaszolgálatra bevonultaknak megsegítése és azoknak téli ruhákkal való felszerelése tekintetében végzett, elegendő rámutatnom arra, hogy az elmúlt években az Écz Chájim teljes évi költségvetése alig haladta meg a 3000 pengőt, míg az ezévi segélyezési keret a 13.000 pengőt is jóval túlhaladta. Az új elnökség széleskörű munkájával közel 500 új tagot szerzett az egyesületnek, akik közül többen magas összegű alapító tagdíjukkal tették lehetővé az Écz Chájim fentjelzett tevékenységét.

Még messze vagyunk attól, hogy úgy telessünk eleget segélyző tevékenységünknek, ahogyan ennek az európai hírű intézetnek növendékei megérdemelnék, de hisszük, hogy a magyar zsidóság fokozottabb mértékben fogja leróni kötelességét ez intézettel szemben, mert a Rabbiképző Intézet 6 évtizeden át végzett és még elvégzendő nemes munkásságáért és a reá háruló feladataiért igazán megérdemli, hogy ne legyenek filléres gondjai és méltó maradhasson továbbra is nagy nevéhez, a »Ferenc József Országos Rabbiképző Intézethez«.

E helyen hívom fel az iskola növendékeit, hogy az itt nyert nevelést és vallásos szellemet úgy vigyék ki magukkal az életbe, hogy az Intézet mindig büszkén vallhassa őket magukénak és igyekezzenek tetteikkel is az életben közeledni az Alma Materhez és juttassák vissza csekély töredékét annak a jótéteménynek, amelyben 10 éven át részesültek az Écz Chájim útján.

Az 1941. évben újonnan megválasztott tisztikar tagjai: Dr. Guttmann Mihály elnök, Dr. Földes István társelnök, Hausbrunner Vilmos titkár, Ginczler Hermann pénztáros, Schwarcz Sándor ellenőr.

A választmány tagjai: Dr. Endrei S. Henrik, Eppler Sándor, Dr. Farkas József, Gubi Ármin, Dr. Klein Henrik, Kún Dezső, Dr. Orova Zsigmond, Dr. Schreiber Lajos, Dr. Szemere Samu, Szőnyi Sándor és a tanári testület tagjai.

Alapító tagok :

Pesti Chevra Kadisa	500.—
Bányász Gyula	100.—
Bernád Géza	300.—
Boschán Artur	100.—
Burger Dénes dr.	100.—
Farkas József dr.	100.—
Földes István dr.	100.—
Gerő Ignác	150.—
Ginczler Hermann	340.—
Győri Izr. Hitközség	105.—
Hatvani Izr. Hitközség	100.—
Kecskeméti Izr. Hitközség	100.—
Komját Ernő	100.—
Kronemer Dávid	100.—
Kún Dezső	100.—
néhai Kunstädter Adolf	100.—
Lichtenstein Dezső	100.—
Neumann István	100.—
Párkány Frigyes dr.	100.—
Svábhegyi Imaház Egyesület	100.—
Szőnyi Sándor	100.—
Szőnyi Sándorné	100.—
Veszprémi Izr. Hitközség	100.—
Veszprémi Chevra Kadisa	100.—
Wilhelm Károly dr.	150.—

Rendes tagok :

Abelsberg Simon
Abonyi Izr. Hitközség
Adler Ignác
Adler Zsigmond
Ágai Márton
Bajai Izr. Hitközség
Bakonyi József dr.
Band Simon
Balla Mihály
Barna Albert
Barta Dezső
Bauer Dezső
Bauer Mór
Bazsó Dezső
Bánd Dávid
Bánó Dezső
Bárány Lápót dr.
Bársony Ernő
Beck Zsigmond
Berényi Márkus
Berger Márton dr.
Beregi Sándor

Berger Sándorné
Bergsmann Gyula
Bernát Miklós dr.
Benfeld Jenő dr.
Bernstein Béla dr.
Békéscsabai Izr. Hitközség
Bérczi László
Binét Miklós
Bischitz Dávid
Blau Jenő dr.
Blau Vilmos
Bleier Jakab
Bodor Imre
Bolgár Mózes dr.
Boros István
Boros István dr.
Borsodi József dr.
Boschán István
Braun Armin
Braun Ferenc
Braun Ignác
Braun Vilmos
Bruckner Mihály dr.
Brudermann Jenő
Brunner Henrik dr.
Brust Elek
Büchler Izsó
Büchler Márk
Ceglédi Izr. Hitközség
Ceglédi Chevra
Celdömölki Izr. Hitközség
Csányi Izr. Hitközség
Császár Salamon
Csongrádi Izr. Hitközség
Csongrádi Izr. Nőegylet
Csongrádi Izr. Szentegylet
Csurgói Izr. Hitközség
Davidovits D. Mihály dr.
Dániel Ignác
Deckner Gábor dr.
Deutsch Béla dr.
Deutsch Gábor dr.
Deutsch Jakab
Dinner A. Emil
Dietz Sándor
Dombovári Izr. Hitközség
Dombovári Szentegylet
Donáth Viktor
Drechsler Simon dr.
Ecker Jenő

Ehrlich József
 Eisenberg Ignác
 Eidlitzner Béla
 Engel Farkas dr.
 Enten Manó dr.
 Epstein Manó dr.
 Enyingi Izr. Hitközség
 Faragó István
 Faragó Vilmos
 Farkas Manó dr.
 Farkas Zoltán dr.
 Fábrián Sándor dr.
 Färber Manó
 Fehér Dávid
 Fein József
 Fekete Mihály
 Dr. Fenyves Sománé
 Feuer Miksa
 Fisch Henrik dr.
 Fisch József
 Fisch Lipót dr.
 Fisch Miksa
 Fischer Géza
 Fischer János
 Fischer Menyhért
 Fleischer Sándor
 Flesch Ármin dr.
 Flesch Mór
 Fodor Dezső
 Földes István dr.
 Förstner Vilmos
 Frank Dezső
 Frenkel Bernát dr.
 Frenkel Ernő dr.
 Frenkel Jenő dr.
 Fried Manó dr.
 Friedmann Dénes dr.
 Friedmann Hillél dr.
 Friedmann Jenő
 Friedmann Sámuel
 Fuchs László dr.
 Galla Benő dr.
 Gazd. Takarék
 Gáspár Mihály
 Geiringer Lajos
 Geiringer Miksa
 Geiringer Mór
 Geller Henrik
 Kertész Adolf dr.
 Kertész Sándor

Kiskúnfélegyházai izr. Hitk.
 Kiskúnfélegyházai Szentegylet
 Kisbéri Izr. Hitközség
 Kispesti Izr. Hitközség
 Kiss A. Arnold
 Kis Lajos
 Kisújszállási Izr. Hitközség
 Klauber Gyula
 Klein Andor dr.
 Klein Arnold dr.
 Klein Ferenc
 Klein Henrik dr.
 Klein Jenő
 Klein Jenőné
 Klein József dr.
 Klein Mór dr.
 Kohlbach Bertalan dr.
 Kohn Lipót
 Kohn Mihály
 Komáromi Chevra Kadisa
 Komját Ernő
 Komlós Dezső
 Konrád Imre
 Korein Emil
 Kováts Lajos
 Kovács Sándor dr.
 Kőbányai Izr. Hitközség
 Kraffel Sándor
 Kraholetz Ferenc
 Krausz Henrik dr.
 Krausz Mór dr.
 Krausz Sándor
 Kulcsár Dénes és Aladár
 Kún Lajos dr.
 Kunstädter Vilmos
 Landesmann István dr.
 Láczer Dénes dr.
 Láng Sándor
 Ländler Izidor
 Lefkovits Ármin
 Leipniker Imre
 Léderer Jenő
 Léderer Kálmán dr.
 Lévai Izr. Hitközség
 Links Izák dr.
 Lisszauer Dezső dr.
 Losonci Izr. Hitközség
 Lövy Lajos
 Lövy Soma
 Lövy Sándor

Lőwinger Béla
 Lőwinger Berta
 Lőwinger Lipót
 Lőwinger Sámuel dr.
 Loschitz Ferenc
 Mahler József
 Majtényi Mihály
 Mandel Márton dr.
 Mandl Dezső dr.
 Markbreiter Sándor
 Márkus Ernő
 Mezey Sándor dr.
 Mezőturi Izr. Hitközség
 Milch Lajos dr.
 Milch Simon
 Mittler Tibor dr.
 Mohácsi Izr. Hitközség
 Molnár Károly
 Mosonyi Albert dr.
 Móri Izr. Hitközség
 Müller Oszkár
 Nádor Jenő
 Nágel Marcell
 Nagy István dr.
 Nagykanizsai Izr. Hitközség
 Nagyszalontai Izr. Hitközség
 Nagyváradi Izr. Hitközség
 Neu Sámuel
 Neumann Miksa
 Neumann József dr.
 Nyiregyházai Chevra
 Nyiregyházai Izr. Hitközség
 Oblatt Manó
 Orosházi Izr. Hitközség
 Osztern Salamon dr.
 Pál Arnold
 Pártos Ferenc
 Párkányi Izr. Hitközség
 Pátkai Pál
 Pécsi Chevra Kadisa
 Pécsi Egyházkerület
 Pécsi Frontharcosok
 Pécsi Izr. Hitközség
 Pécsi Izr. Iskola
 Pécsi Izr. Nőegylet
 Pintér Oszkár
 Polgár László dr.
 Pollák Géza dr.
 Pollák Miksa dr.
 özv. Pollák Samuné
 Popper Lajos
 ifj. Popper Mór
 Porgesz Izsó
 Prinz József
 Radó Artur
 Radó József
 Ranschburg Dénes dr.
 Raskó Jenő
 Rausnitz István
 Rác Zoltán dr.
 Rehberger Nándor
 Reich Béla dr.
 Reich Ignác
 Reichlinger Jenő
 Révész Manó
 Révész Jenő
 Riesz Márton
 Riesz Pál dr.
 Ripper Frigyes
 Rochlitz Márton
 Román Ernő
 Róna Zsigmond
 Rosenberg Zsigmond
 Rosenfeld András
 Rósenfeld József
 Rosenstein Márton
 Rosentál Géza
 Rosenberg Jenő
 Rosenthál László dr.
 Rosenthál Mór dr.
 Roth Ede
 Roth Emil dr.
 Roth Ernő dr.
 Roth Pál dr.
 Rubinstein Mátyás dr.
 Salamon Hermann
 Sándor Gyula dr.
 Sebők István
 Sas István dr.
 Sas Lajos
 Sebestyén László
 Seifert Géza dr.
 Seres Andor dr.
 Siklósi Chevra Kadisa
 Siklósi Izr. Hitközség
 Siklósi Izr. Nőegylet
 Siklósi Talmud Tóra
 Silberstein Adolf dr.
 Sole Andor
 Soproni Izr. Hitközség
 Simonyi Albert
 Sós Ármin

- Sós Endre
 Schäfer Zsigmond dr.
 Schermann Vilmos
 Schillinger Sándor
 Schulhof Lajos
 Schultheisz Miksa
 Schwartz Ernő
 Schwarcz Jenő
 Schwarcz Lajos dr.
 Schwarcz Manó
 Schwarcz Sándor
 Schweiger Jenő
 Schweiger József
 Spiller Dezső
 Spiro Dezső dr.
 Spitz Sándor
 Spitzer Andor
 Spitzer József dr.
 Spitzer Károly
 Spitzer Károly enyingi
 Spitzer Miklós
 Spronz Gyula dr.
 Steiner Endre
 Steiner Marcell
 Stern Benő
 ifj. Stern Emilné
 Stern Fülöp
 Strasser testvérek
 Strauber Endre
 Szabados Imre dr.
 Szabó Károly
 Szabó Rezső
 Szabó Nándor
 Szatmárnémeti-i Izr. Hitközség
 Szántó Jenő
 Szegedi Izr. Hitközség
 Szegő Jenő
 Szegő Mór
 Szender Béla
 Székely Mihály
 Székely Soma dr.
 Szirtes Andor
 Szolnoki Izr. Hitközség
 Szombathelyi Izr. Hitközség
 Szőke Sándor
 Tapolcai Izr. Hitközség
 Tatai Izr. Hitközség
 Tatai Ifjúsági Kör
 Tausz István dr.
 Tedesco Sándor
 Tihanyi Miksa
 Tisch József
 Tischmann Béla
 Török Lipót
 Török Zoltán
 Tupler Endre
 Turkevei Izr. Hitközség
 Turkevei Izr. Nőegylet
 Újpesti Izr. Hitközség
 Újpesti Izr. Nőegylet
 Újpesti Izr. Pártfogóiroda
 Újpesti Izr. Szentegylet
 Újpesti Izr. Venetianer Kör
 Vajda István dr.
 Vajna József
 Vas Lajos
 Vágó József
 Váradi Imre dr.
 Váradi Miksa dr.
 Veszprémi Talmud Tóra
 Vető Andor
 Vértes Frigyes
 Vida Sándor dr.
 Vida Sándor
 Vilmos László dr.
 ifj. Virág Gyula dr.
 Vogel Ödön
 Wald Hermann
 Waldmann Ernő dr.
 Waldmann János
 Wallenstein Zoltán dr.
 Wassermann Jenő dr.
 Wax Aladár dr.
 Weinberger Mózes dr.
 Weisz Artur
 Weisz Béla
 Weisz Elemér dr.
 Weisz Imre
 Weisz Izidor
 Weisz Jakabné
 Weisz Lajos dr.
 Weisz Mór
 Weisz Pál dr.
 Weisz Vilmos
 Weizkopf Zsigmond
 Winkler Ernő dr.
 Wittmann testvérek
 Wolf József
 Wollitzer Vilmos
 Wollner József
 Wollner Károly
 Weisz Fülöp

Adományok :

Alapi Henrik dr.	20.—	Gelencsér Miksa dr.	3.—
Alapítványi kamatok saj. kez.	125.72	Ginczler Hermann pályadíjra	100.—
Auspitz Viktor	50.—	Glück Ede	4.—
Ács Béla	5.—	Glück Sándor	5.—
Bacher Ernő	15.—	Goldschmied József	20.—
Bakonyi László	5.—	Goldschmied-alap kamatai	200.—
Bauer Ernő	10.—	Goldschmied József jut. díjra	134.50
Bán Sándor	5.—	Gottlieb László	5.—
Bán Simon	10.—	Göndör Aladár dr.	5.—
Beregi Menyhért	3.—	Grosz Lipót József	10.—
Birnfeld Sámuel dr.	5.—	Gróssinger N.	4.—
Blau György dr.	25.—	Grossmann Gyula dr.	25.—
Bosnyáktéri templom	5.—	Grünfeld Pál	5.—
Braun Vilmos	30.—	Grünwald Árpád	4.—
Buchbinder Márk	20.—	Grünwald Dezső dr.	5.—
Budai Izr. Hitközség	469.65	Grünwald Marcell	3.—
Chabot József	10.—	György Lipót dr.	5.—
Cseh Arnold dr.	9.—	Haar Arnold	5.—
Davidovits Emil	10.—	Hausbrunner Vilmos	5.—
Deckner Gábor dr.	2.—	Herczeg Ernő	10.—
Deutsch József	3.—	Hirschler László	5.—
Deutsch Lajos	5.—	Hoch Dávid	6.—
Deutsch Márkus	4.—	Hoch Lajos	6.—
Deutsch Pál	15.—	Hoffmann Nátán	6.—
Dombos Béla	5.—	Hönig Mihály	5.—
Dombos Jenő	5.—	Hódmezővásárhelyi Izr. Hitk.	32.50
Donát Nándor	5.—	Hevesi Simon dr. pályadíjra	100.—
Eidlitz Béla	6.—	Járai Lajos	29.40
Eidlitz János	6.—	Junger Dezső	5.—
Eidlitz Tibor	6.—	Kammer Manó dr.	15.—
Eidlitz N.	10.—	Karta József	5.—
Erdős Zoltán	5.—	Káldor Ferenc	10.—
Ernst Béla	20.—	Kertész Adolf dr.	10.—
Érdi Izr. Hitközség	10.—	Kertész Jenő dr.	5.—
Farkas N.	30.—	Kemény Jenő dr.	20.—
Feldmann Salamon	20.—	Keszler Ignác	5.—
Fleischer Béla	20.—	Klauber Vilmos dr.	5.—
Friedmann Dávid	15.—	Klein Artur	5.—
Friedmann Elemér	10.—	Klein Elek	5.—
Friedmann N.	10.—	Klein Sámuel	5.—
Fuchs Albert	5.—	Klein Sándor	90.—
Garai Ferenc	10.—	Klein Vilmos	4.—
Gál Sándor	5.—	Komlós Jenő	5.—
Gárdonyi Marcell	3.—	Komló Lajos	5.—
Gárdos Iván	3.—	Komlós Ottó dr.	2.—
Gergely György	20.—	Kolmann N.	4.—
Gergely Zoltán	30.—	Kovács Sándor dr.	10.—
Geiszler István	5.—	Knach N.	5.—
Geiszler Sándor	15.—	Königsberg Arnold	3.—
		Krausz Ignác dr.	3.—

Landler József	10.—	Schwarcz Ödön	20.—
Lampl Ernő	15.—	Schwarcz Pál	15.—
László Győző	5.—	Schuler Béla és Gyula	20.—
László Györgyné	10.—	Schwitzer Izidor	5.—
Lederer Lipót	60.—	Sidon Gábor	20.—
Lichtenstein Dezső	50.—	Silberfeld Andor dr.	2.—
Liebermann Ferenc	8.—	Spitzer Adolf	5.—
Liebmann Andor	15.—	Spitzer Miklós	5.—
Liebmann Ervin	10.—	Schmideg Ignác	5.—
Liebmann József	5.—	Schmideg Imre	50.—
Likover Béla	6.—	Schmideg Herman	5.—
Liszt László	2.—	Schmideg Vilmos	5.—
Losonci Izr. Hitközség	24.50	Schmideg Ferenc	10.—
Mangold Fülöp	10.—	Spitzer Ödön	5.—
Markovits Győző	3.—	Stark Jenő dr.	20.—
Márkus Árpád	20.—	Steiner Dezső	30.—
Márkus István	5.—	Steiner Marcell	10.—
Mauthner Károly	7.—	Strasser Imre	10.—
Mellinger Miksa	9.—	Sugár László	4.—
Müller Róbert	10.—	Solti Izr. Hitközség	13.—
Nádas Zsigmond	5.—	Soproni Izr. Hitközség	9.—
Nádasdi Adof	10.—	Szántó Imre	10.—
Nádor Jenő	5.—	Székely Béla	5.—
Neumann József dr.	20.—	Szilágyi Sándor	3.10
Ormos Mór	20.—	Szilasi Ferenc dr.	20.—
Ötödik osztály	14.—	Szűsz Félix	5.—
Pataki és Reisz	7.—	Tóbiás László	2.—
Péter Árpád	13.—	Toll István	5.—
Pető Félixné	20.—	Túrkevei Izr. Hitközség	44.—
Rákosligeti Izr. Hitközség	16.—	Ungár N.	15.—
Rein Géza	15.—	Ungerleider Mór	20.—
Reiter Béla	10.—	Vajda Sándor	5.—
Róna Béla	10.—	Vámos Béla	7.—
Rosenfeld Herman	5.—	Vámos Zoltán	30.—
Roth M.	6.—	Vas Géza dr.	6.—
Rottmann N.	10.—	Waldapfel Imre dr.	5.—
Rusznayák Béla	10.—	Waltner Herman	5.—
Salgó Béla	10.—	Weider Imre	10.—
Schill Salamonné	20.—	Weinberger Adolf	15.—
Schlecker Lajos	100.—	Weiner Ármin	5.—
Schlecker Tamás	15.—	Weisz Ábrahám	5.—
Schneer Károly dr.	8.—	báró Weisz Alfonz menzára	100.—
Schön Pál	3.—	Weisz József	2.—
Schönfeld Béla	5.—	Weisz Lajos	5.—
Schönfeld Salamon	3.—	Weisz László	6.—
Schwarcz Jenő	3.—	Weisz Simon	20.—
Schwarcz József	10.—	Wollner József jut. díjra	100.—
Schwarcz Mór	5.—	Dr. Wolf József jut. díjra	25.—

Az »Écz Chájim« kimutatásban szereplő adományokon kívül természetben még a következők támogatták adományukkal az ifjúságot: Deutsch Artur igazgató

15 kg. malátakávét, Grünfeld Gézáne 257 kg. burgonya, Gelencsér dr.-né és Fischer Dezsőné 1 tucat evőeszköz, Mandl Jenő 22 kg. vöröshagyma, Schlésinger Rezsőné 20 liter ecet, Fabritzky Testvérek, Reiner József, Hungária konzervgyár és Wellisch Manó konzervgyárosoktól havonta egyszer 18 kg. savanyú káposzta, összesen 169 kg. és 10 kg. savanyú uborka, a Pesti Izr. Hitközségtől 8 ruha, 9 cipő és 5 télikabát, a Chinoin, Wander, Rex és Richter gyáraktól különféle gyógyszerek adományozásával.

A készpénzbevételek és kiadások a következők voltak :

Bevételek:

A Vallás- és közoktatásügyi Minisztérium menzasegélye	3.500.—	P
A Pesti Chevra Kadisa menzasegélye	— — — —	2.400.— „
Az Országos Iroda menzasegélye	— — — —	1.800.— „
A Freund József és neje alapítv. menza-segélye	— —	600.— „
A Budai Izr. Hitközség segélye	— — — —	469.65 „
A tanulók hozzájárulása a menza kiadásokhoz	— —	3.136.70 „
Az Écz Chájim Egyesülettől	— — — —	13.095.69 „
	Összesen:	25.002.04 P

Kiadások:

Reggeline, husvéti és ünnepi ebédekre	— — — —	2.504.79 P
Az ebédeltetés költsége	— — — —	11.404.— „
Pálya-, jutalomdíjra és tankönyvekre	— — — —	1.334.— „
Egyetemi tandíjsegélyre	— — — —	6.641.— „
Segélyekre és egyéb kiadásokra	— — — —	3.117.89 „
	Összesen:	25.002.04 P

A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet Écz Chájim Segélyző Egyesületének zárószámadása az 1940–41. iskolai évről.

Bevétel:

Maradvány az 1939/40. évről	196.67
Kamatok, tagdíjak	466.16
A Goldschmied alap. kamatai	200.—
A Budai Izr. Hitk. segélye	579.—
A Pesti Chevra Kadisa pálya- díjra	100.—
A Pesti Izr. Hitközségtől	733.50
A Vezérlőbizottság útján	1.050.—
Templomi és egyéb adomá- nyok	2.309.02
Összesen:	5.634.35

Kiadás:

Tandíjsegélyre a hallga- tóknak	1.037.50
Munkaszolgálatra bev. hall- gatóknak	1.782.82
Tankönyvekre	263.50.
Jutalom- és pályadíjakra	634.20
Gyógykezelés költségei	350.—
Irodai kiadások	95.70
Rendkívüli segélyekre	672.48
Maradvány	748.15
Összesen:	5.634.35

Budapest, 1941. június 30.

Hausbrunner Vilmos s. k. pénztáros.

A zárószámadást átvizsgáltuk és rendben találtuk.

Dr. Benoschofszky Imre s. k.

Dr. Vidor Pál s. k.

Dr. Láczer Dénes s. k.

TARTALOM

	Oldal
Hoffer Ármin	3
Herzog Manó	4
Eppler Sándor	4
Az igazgató ünneplése 70-ik születése napján	5
Iskolánk multja	5
Intézetünk az 1941—42. iskolaévben	6
A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet Vezérő- bizottsága	9
A tanári testület működési köre... ..	10
A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága az 1941—42. évben	12
Tananyag	14
Ifjúsági egyesületek... ..	14
A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet felső tan- folyamán 1941—42. tanévben tartott előadások	17
Theológiai előadások az alsó tanfolyamban	18
Pályatételek	19
A felső tanfolyam hallgatói	21
Az alsó tanfolyam növendékei	22
Statisztika	23
Könyvtár	26
Az Écz Chájim Segélyző Egyesület	28